

Zpráva
**o životním prostředí
v kraji Hl. m. Praha**

Zpracovala

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Celková redakce

T. Kochová a L. Hejná

Autoři

E. Čermáková, T. Kochová, J. Mertl, T. Myšková, J. Pokorný, M. Rollerová, V. Vlčková

Mapové výstupy

Mapový podklad vytvořen na základě dat ArcČR 500 v. 3.0 a na základě dat sčítacích obvodů a budov ČSÚ. Tematický obsah vytvořen z dat poskytnutých institucemi uvedenými jako zdroj u jednotlivých map.

Autoři: L. Rejentová, Z. Stein

Fotografie na straně 6

Revitalizované koryto Rokytky v Praze Hrdlořezích

Zdroj: Magistrát hl. m. Prahy

Fotografie na straně 14

© Alfred Albers, WaterPIX /EEA

Fotografie na straně 41

© Rijad Tikvesa, WasteSMART /EEA

Autorizovaná verze

© Ministerstvo životního prostředí, Praha

ISBN 978-80-87770-61-0

Kontakt

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

info@cenia.cz, <http://www.cenia.cz>

Sazba a úprava

Daniela Řeháková

Obsah

Úvod	4
Data a jejich dostupnost	5
1 Charakteristika kraje	6
2 Ovzduší	10
2.1 Emisní situace	11
2.2 Kvalita ovzduší	12
3 Voda	14
3.1 Jakost vody	15
3.2 Vodní hospodářství	17
4 Příroda a krajina	19
4.1 Využití území	20
4.2 Ochrana území a krajiny	22
4.3 Natura 2000	23
5 Lesy	24
5.1 Druhová a věková skladba lesů	25
6 Zemědělství	27
6.1 Ekologické zemědělství	28
7 Průmysl a energetika	29
7.1 Těžba	30
7.2 Průmysl	32
7.3 Spotřeba elektrické energie	34
7.4 Vytápění domácností	35
8 Doprava	37
8.1 Emise z dopravy	38
8.2 Hluková zátěž obyvatelstva	40
9 Odpady	41
9.1 Produkce odpadů	42
Další informace k aktivitám a problémům řešeným v rámci kraje v oblasti životního prostředí	44
Seznam zkratk	48

Úvod

Zprávy o životním prostředí v krajích ČR jsou počínaje rokem 2015 (tedy počínaje zprávami o životním prostředí v krajích ČR za rok 2014) každoročně zpracovávány na základě zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Zprávy o životním prostředí v krajích ČR se zabývají charakteristikou stavu a vývoje životního prostředí v jednotlivých krajích ČR, jejich aktuálními problémy a aktivitami. Představují významný podklad informací pro politické činitele, odborné pracovníky státní a veřejné správy, i pro širokou veřejnost na národní a regionální úrovni.

Zpracováním těchto zpráv je pověřena CENIA, česká informační agentura životního prostředí. Zprávy jsou zveřejněny v elektronické podobě (<http://www.cenia.cz>, <http://www.mzp.cz>) a jsou rovněž distribuovány na USB nosičích spolu se Zprávou o životním prostředí ČR 2017 a Statistickou ročenkou životního prostředí ČR 2017.

Data využitá v této zprávě jsou publikována a aktualizována na webovém portále Informačního systému statistiky a reportingu (<https://issar.cenia.cz/>).

Data a jejich dostupnost

Zprávy o životním prostředí v krajích ČR jsou zpracovány na základě rezortních a mimorezortních dat dostupných pro daný rok hodnocení.

Vzhledem k systému získávání a zpracování dat nejsou některá data pro indikátory dostupná v době uzávěrky těchto zpráv.

Využití území bylo vyhodnoceno dle souhrnných dat katastru nemovitostí, veřejného registru půdy LPIS a databáze CORINE Land Cover vytvořené pomocí metod dálkového průzkumu Země. Metodika pořizování dat z těchto tří zdrojů se liší, a proto výsledky nejsou zcela srovnatelné, dohromady ovšem poskytují komplexní a navzájem se doplňující informaci. Katastr nemovitostí představuje evidenční stav parcel, veřejný registr půdy LPIS stav zemědělské půdy, na kterou jsou žádány dotace, a databáze CORINE Land Cover představuje krajinný pokryv, avšak s tím omezením, že minimální velikost mapovací jednotky 25 ha může v důsledku generalizace poněkud zkreslit podíly jednotlivých kategorií.

Průmysl – IPPC – Zařízení, která spadají do režimu IPPC (integrovaná prevence a omezování znečištění, z angl. Integrated Pollution Prevention and Control), jsou velké průmyslové a zemědělské podniky, výrobci potravin a krmiv, provozovatelé skládek, spaloven atd., které jsou definovány v příloze č. 1 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci. Pro provoz těchto zařízení je nutné integrované povolení. Integrované povolení je rozhodnutí, kterým se stanoví podmínky k provozu zařízení. Vydává se namísto rozhodnutí, stanovisek, vyjádření a souhlasů vydávaných podle zvláštních právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí a ochrany veřejného zdraví a v oblasti zemědělství, pokud to tyto předpisy umožňují. Integrovaná povolení reagují na aktuální situaci v zařízeních, proto při změně technologie či právních předpisů dochází k přezkoumání a případně změně integrovaného povolení. U jiných zařízení se vydávají nová povolení, či naopak povolení zanikají. Data týkající se IPPC v těchto zprávách jsou aktuální k 31. 12. 2017.

Emise z dopravy – Data celkových emisí z dopravy, ze kterých je stanoven podíl dopravy na emisní bilanci, nezahrnují emise z nedopravních mobilních zařízení, které jsou však součástí kategorie zdrojů REZZO 4 sledované v rámci celkové emisní bilance zveřejňované ČHMÚ.

Hluková zátěž obyvatelstva – Data k hlukové zátěži byla pořízena v rámci 3. kola strategického hlukového mapování, které se provádí dle požadavků směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí, kdy je ČR jako členský stát EU povinna pořizovat strategické hlukové mapy a navazující akční plány. Strategické hlukové mapy se pořizují v pravidelných pětiletých cyklech nebo i dříve, dojde-li k podstatnému vývoji hlukové situace v posuzovaném území. SHM se pořizují pro hluk v okolí stanovených hlavních pozemních komunikací, hlavních železničních tratí, hlavních letišť a v aglomeracích.

Odpady – Zdrojem dat je Informační systém odpadového hospodářství MŽP (ISOH). Zpracovatelem dat je CENIA. Pro výpočet indikátorů na obyvatele byl použit střední stav obyvatelstva ČR dle ČSÚ.

1

Charakteristika kraje

1 | Charakteristika kraje

Hl. m. Praha se nachází v centrální části ČR (Obr. 1.1) a je přirozeným historickým centrem ČR, z čehož vycházejí faktory utvářející stav životního prostředí kraje (Tabulka 1.1).

Většinu území Prahy zaujímá Pražská plošina (Brdská oblast), na severovýchod Prahy zasahuje Středolabská tabule (oblast Středočeská tabule), Obr. 1.2. Charakteristickým tvarem reliéfu Prahy jsou rozsáhlé říční terasy, které utvářela v historické minulosti řeka Vltava se svými přítoky. Reliéf kraje je značně členitý, nejvyšší bod se nachází ve Zličíně (399 m n. m.), nejnižší bod v Suchdole (177 m n. m.).

Území Hl. m. Prahy je odvodňováno řekou Vltavou a jejími přítoky do Severního moře.

Klimaticky spadá celé území Prahy do teplé podnebné oblasti (Obr. 1.3).

Tabulka 1.1

Hl. m. Praha v číslech, 2017

Krajské město	Praha
Rozloha [km ²]	496
Počet obyvatel	1 294 513
Hustota zalidnění [obyv.km ⁻²]	2 609
Počet obcí	1
Z toho se statutem města	1
Největší obec	x
Nejmenší obec	x

Zdroj: ČSÚ

Obr. 1.1

Přírodní poměry

Zdroj: CENIA

Obr. 1.2

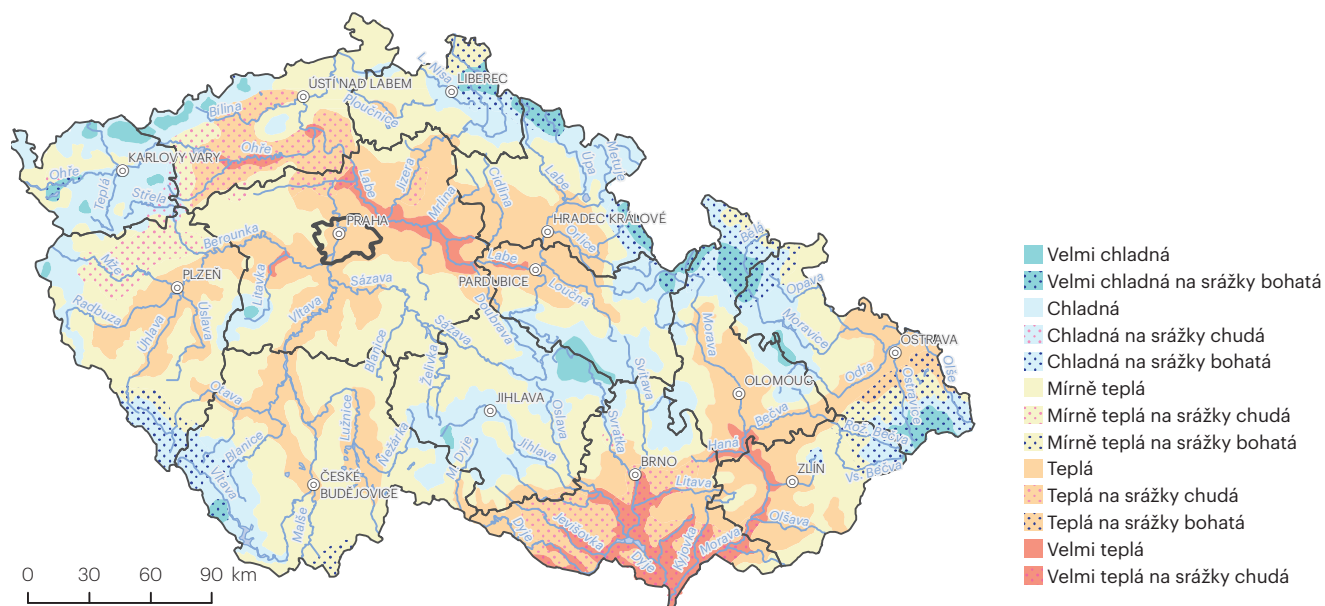
Geomorfologické členění

Zdroj: MŽP

Obr. 1.3

Klimatické oblasti

Zdroj: VÚKOZ, v.v.i.

2

Ovzduší

2.1 | Emisní situace

I přes rozkolísaný vývoj se emise znečišťujících látek v Hl. m. Praha s výjimkou NH_3 v období 2008–2017 postupně snižovaly (Graf 2.1.1). Největší pokles byl evidován u emisí SO_2 o 86,3 % a CO o 65,2 %. V rámci kraje je možné identifikovat shodný trend jako v národním měřítku, kdy v celé ČR došlo k nejvýznamnějšímu poklesu celkových emisí SO_2 . Obecně má však Hl. m. Praha nejvyšší emisní zátěž na jednotku plochy kraje, kdy např. měrné emise TZL jsou zhruba 3krát vyšší než průměr ČR, emise VOC 6krát vyšší a emise NO_x dokonce 7krát vyšší.

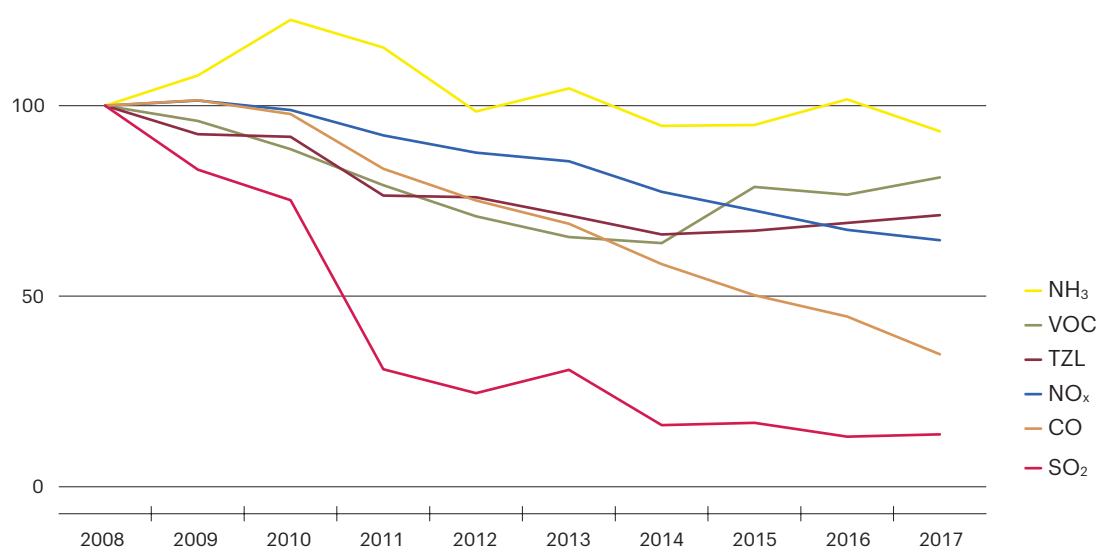
Největším zdrojem emisí TZL, CO a NO_x v kraji byla v roce 2017 doprava, resp. mobilní zdroje, jejichž podíl na celkových emisích byl v případě TZL 52,6 %, CO 65,3 % a NO_x 76,1 %. V případě emisí SO_2 (celková produkce 0,2 tis. t) byla v Hl. m. Praha hlavním producentem lokální topeniště (73,3 %).

Produkce emisí NH_3 , která činila v roce 2017 celkově 0,2 tis. t, byla v rámci ČR na plochu území kraje mírně podprůměrná, přičemž většina těchto emisí pochází z malých zdrojů znečišťování (47,9 %). Emise VOC (7,5 tis. t) byly emitovány především z činností souvisejících s používáním a výrobou organických rozpouštědel (70,8 %), případně také dopravou, resp. mobilními zdroji (16,7 %).

Graf 2.1.1

Vývoj emisí znečišťujících látek [index, 2000 = 100], 2008–2017

index (2000 = 100)

Emise TZL, VOC a NH_3 z plošných zdrojů byly do krajů rozpočteny odborným odhadem.

Zdroj: ČHMÚ

2.2 | Kvalita ovzduší

Kvalita ovzduší v kraji HL. m. Praha je ovlivňována zejména dopravou a ve vybraných lokalitách také lokálními topeništi, oproti tomu vliv průmyslových a energetických zdrojů na kvalitu ovzduší v kraji dlouhodobě klesá. Stav kvality ovzduší je navíc podmíněn aktuálními meteorologickými podmínkami.

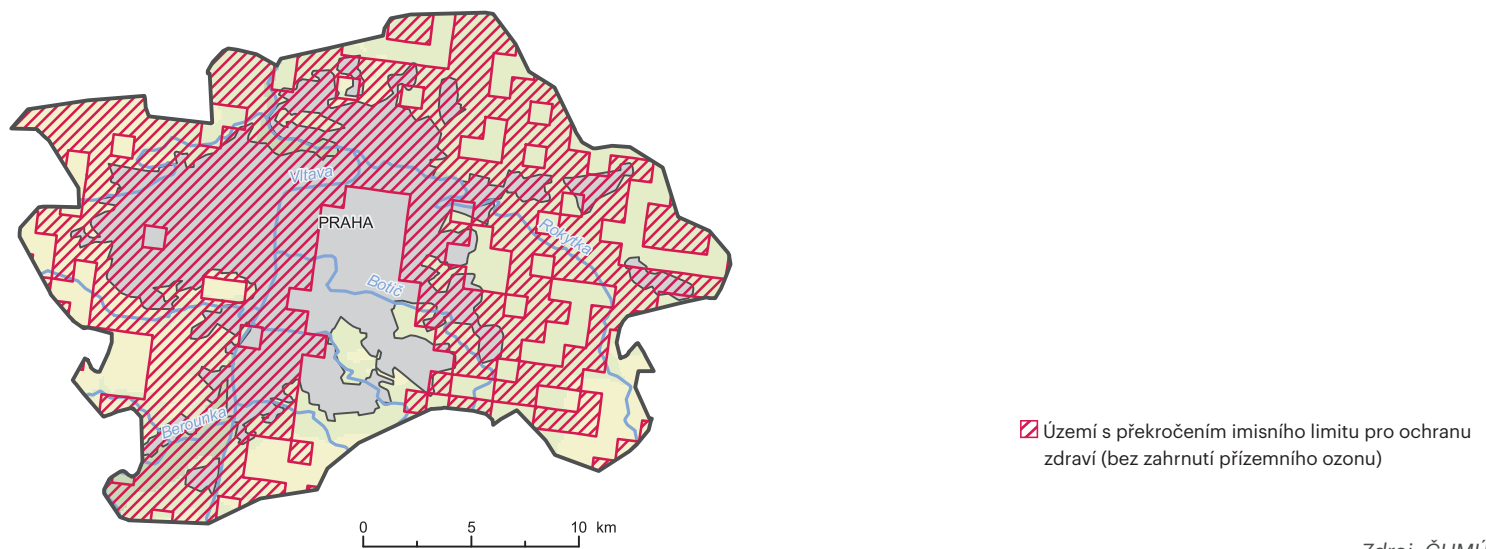
V roce 2017 byl překročen roční imisní limit pro NO_2 , a to na 2 dopravně zatížených lokalitách (Praha 2-Legerova a Praha 5-Smíchov). Imisní limit pro ochranu lidského zdraví vyjádřený denními 8hodinovými klouzavými průměrnými koncentracemi ozonu ($120 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) byl v kraji v roce 2017 překročen na 3 lokalitách, Praha 5-Stodůlky, Praha 6-Suchdol, Praha 4-Libuš. Současně byl také překročen imisní limit pro ochranu lidského zdraví pro 24hodinovou koncentraci PM_{10} ($50 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) na celkem 5 lokalitách. Ostatní imisní limity nebyly na stanicích státní sítě imisního monitoringu v kraji překročeny.

Ucelenou informaci o kvalitě ovzduší na území HL. m. Prahy udává mapa oblastí s překročením imisních limitů bez zahrnutí přízemního ozonu¹ (Obr. 2.2.1). Dle tohoto vymezení došlo v roce 2017 na celkem 67,7 % území kraje k překročení imisního limitu pro alespoň jednu znečišťující látku. Při hodnocení kvality ovzduší se zahrnutím přízemního ozonu² se v roce 2017 jednalo o 71,6 % území kraje (Obr. 2.2.2).

Hlavním nástrojem pro řízení kvality ovzduší v kraji HL. m. Praha je tzv. Program zlepšování kvality ovzduší aglomerace Praha – CZ01³.

Obr. 2.2.1

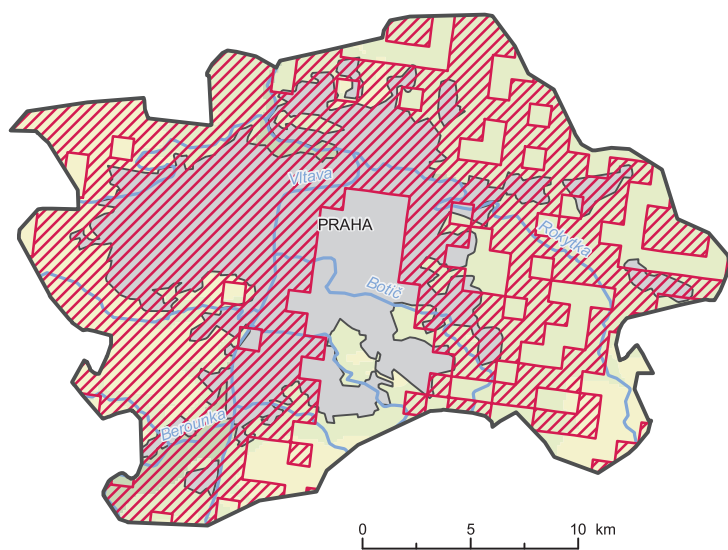
Oblasti kraje s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu, 2017

¹ Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, příloha č. 1, bod 1+2+3: překročení imisního limitu bez přízemního ozonu pro alespoň jednu uvedenou znečišťující látku (SO_2 , CO , PM_{10} , $\text{PM}_{2.5}$, NO_2 , benzen, Pb , As , Cd , Ni , benzo(a)pyren).

² Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, příloha č. 1, bod 1+2+3+4: překročení imisního limitu včetně přízemního ozonu pro alespoň jednu uvedenou znečišťující látku (SO_2 , CO , PM_{10} , $\text{PM}_{2.5}$, NO_2 , benzen, Pb , As , Cd , Ni , benzo(a)pyren, O_3).

³ Programy zlepšování kvality ovzduší jsou dostupné na webové adrese MŽP: http://mzp.cz/cz/programy_zlepsovani_kvality_ovzdusi.

Obr. 2.2.2**Oblasti kraje s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví se zahrnutím přízemního ozonu, 2017**

▨ Území s překročením imisního limitu pro ochranu zdraví (se zahrnutím přízemního ozonu)

Zdroj: ČHMÚ

3

Voda

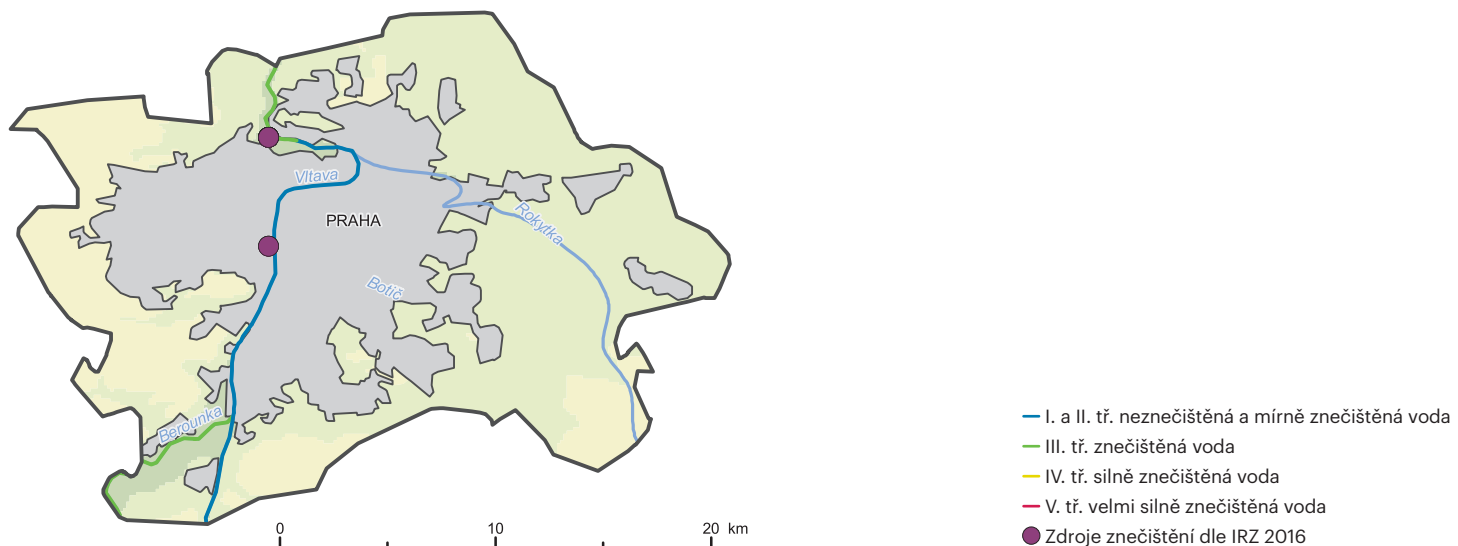
3.1 | Jakost vody

Jakost vody v Hl. m. Praha je v rámci profilů sledována ve Vltavě a v Berounce. Vltava byla v období 2016–2017 hodnocena v převážné části I. a II. třídou jakosti (neznečištěná a mírně znečištěná voda), v horní části toku na území Hl. m. Praha byla hodnocena III. třídou jakosti (znečištěná voda). Berounka byla hodnocena, tak jako v předchozím období, III. třídou jakosti (Obr. 3.1.1). Na Berounce se projevuje znečištění z vyšších částí toku, na Vltavě pak především městské a průmyslové znečištění (vypouštění odpadních vod z ČOV, znečištění živinami z pivovarnictví). Jakost vody v tocích je ovlivněna i nízkými průtoky.

V rámci monitoringu koupacích vod bylo v Hl. m. Praha v koupací sezoně 2017 sledováno 7 profilů⁴. Nejhorší jakosti (voda nebezpečná ke koupání) dosáhly kvůli přemnožení sinic rybník Šeberák a Hostivařská přehrada. Přírodní biotop Radotín, koupaliště Divoká Šárka měly po celou sezonu vodu vhodnou ke koupání. Koupaliště ve volné přírodě Motol a vodní nádrž Džbán byly hodnoceny jako vhodné ke koupání se zhoršenými smyslově postižitelnými vlastnostmi (Obr. 3.1.2).

Obr. 3.1.1

Jakost vody v tocích, 2016–2017

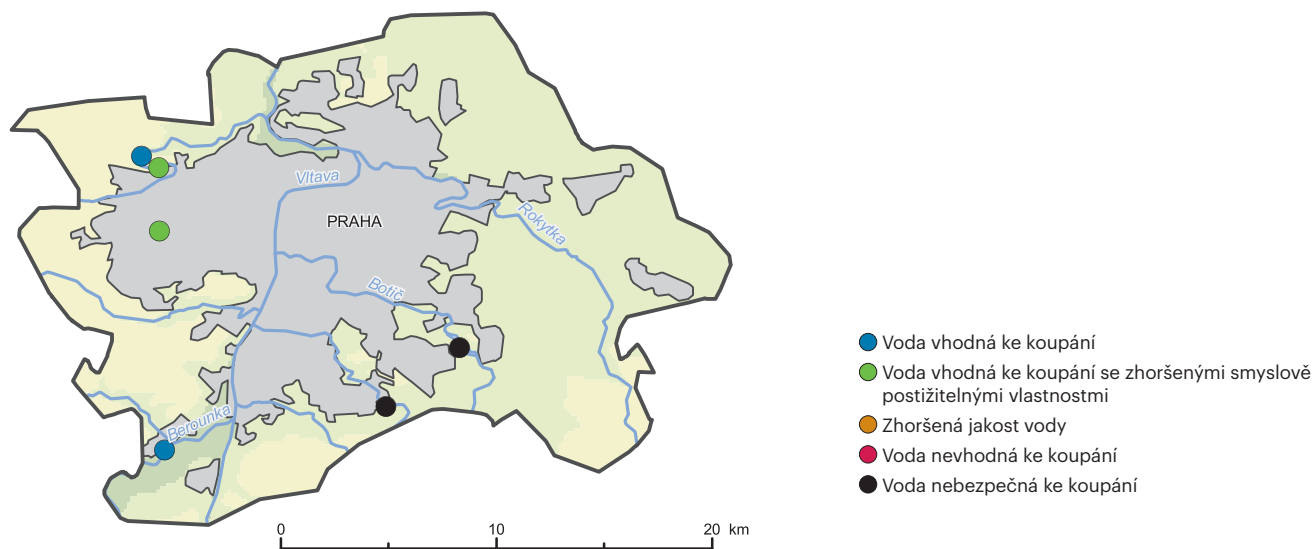
Mapa je sestavena na základě výsledného zatřídění jednotlivých profilů podle normy ČSN 75 7221, které je dáno nejhorší třídou z následujících ukazatelů: BSK_5 , $CHSK_{Cr}$, $N-NH_4^+$, $N-NO_3^-$, $P_{celk.}$. Bodové zdroje znečištění jsou uvedeny dle IRZ (úniky do vody a přenosy v odpadních vodách) za ohlašovací rok 2016. V legendě jsou pro úplnost znázorněny všechny třídy hodnocení jakosti vody v tocích.

Zdroj: VÚV T.G.M., v.v.i. z podkladů s.p. Povodí

⁴ Na koupališti Divoká Šárka je sledováno vždy po dvou profilech.

Obr. 3.1.2

Kvalita koupacích vod, koupací sezona 2017

V mapě je znázorněno nejhorší dosažené hodnocení kvality koupacích vod na jednotlivých profilech z jednotlivých měření v průběhu celé koupací sezony. V legendě jsou pro úplnost znázorněny všechny kategorie hodnocení kvality koupacích vod.

Zdroj: SZÚ

3.2 | Vodní hospodářství

Hl. m. Praha vyniká díky svému městskému charakteru v dostupnosti připojení k veřejnému vodovodu, kanalizaci i ČOV. Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodu činí dlouhodobě 100 % a podíl obyvatel připojených na kanalizaci a ČOV se pohybuje okolo 99 %. V roce 2017 bylo v provozu 25 ČOV, přičemž terciární stupeň čištění mělo 23 z nich. V roce 2017 bylo dokončeno několik stavebních prací, které vedly k modernizaci ČOV (Tab. 3.2.1).

V roce 2017 bylo vyrobeno v Hl. m. Praha celkem 97,4 mil. m³ vody, tedy o 3,0 mil. m³ více než v roce 2016. V domácnostech se spotřebovalo 109,3 l.obyv.⁻¹.den⁻¹, což je nejvíce v ČR a o 1,1 l.obyv.⁻¹.den⁻¹ více než v roce 2016, zároveň se však jedná o významný pokles vůči roku 2000, kdy spotřeba vody v domácnostech dosahovala 143,4 l.obyv.⁻¹.den⁻¹ (Graf 3.2.1). Vysoká je rovněž spotřeba vody ostatních odběratelů, mezi něž se řadí např. služby, zdravotnictví, školství či menší průmyslové podniky připojené na veřejný vodovod. V roce 2017 tato spotřeba činila 64,0 l.obyv.⁻¹.den⁻¹.

Spotřeba vody je přímo ovlivněna cenou vody. Průměrná cena vodného v roce 2017 dosáhla 40,6 Kč.m⁻³ bez DPH a stočného 33,8 Kč.m⁻³ bez DPH, což je v rámci ČR mírně nadprůměrná hodnota. Ztráty pitné vody ve vodovodní síti v Hl. m. Praha se od roku 2000 daří dlouhodobě snižovat. Velké ztráty v minulých letech byly dány vysokým stářím a neuspokojivým technickým stavem této sítě, avšak v roce 2017 byla jejich hodnota pod průměrem ČR, činily pouze 15,1 %, a to díky postupné modernizaci vodohospodářské sítě (Graf 3.2.2).

Tabulka 3.2.1

Nejvýznamnější akce vedoucí ke snížení množství znečištění vypouštěného v odpadních vodách, ukončené v roce 2017

Vodohospodářská akce	Rok realizace/ukončení
ČOV ČHMÚ Komořany – kompletní přestavba	2017
ČOV Kbely – rekonstrukce kalového hospodářství	2017
ČOV Nedvězí – kompletní rekonstrukce	2017
ČOV Zbraslav – výměna elementů v nitrifikaci	2017

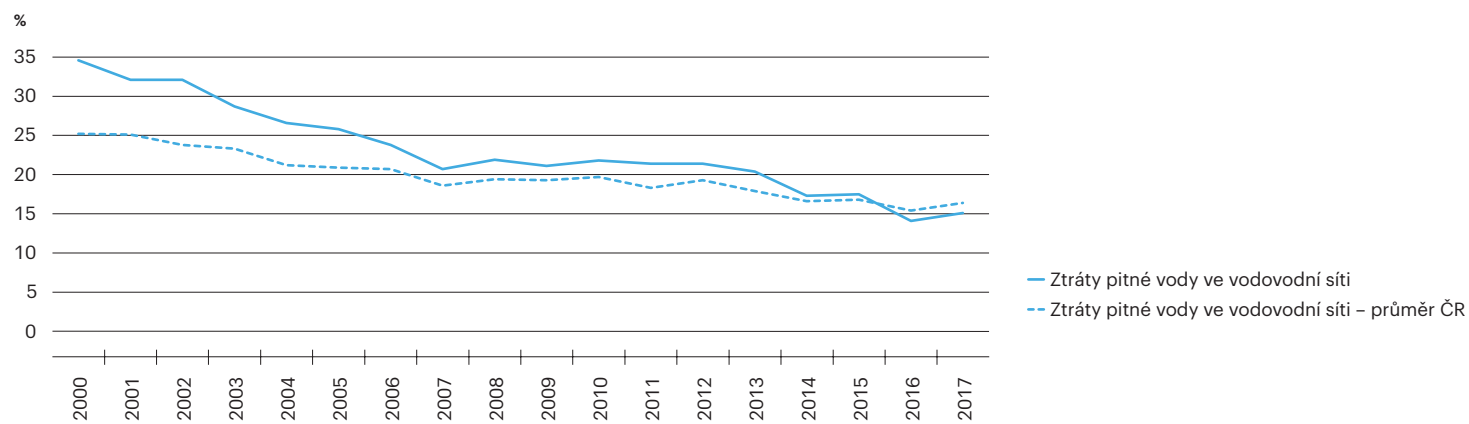
Zdroj: Magistrát hl. m. Prahy

Graf 3.2.1

Spotřeba pitné vody [l.obyv.⁻¹.den⁻¹], 2000–2017

Zdroj: ČSÚ

Graf 3.2.2**Ztráty pitné vody ve vodovodní síti [%], 2000–2017**

Zdroj: ČSÚ

4

Příroda a krajina

4.1 | Využití území

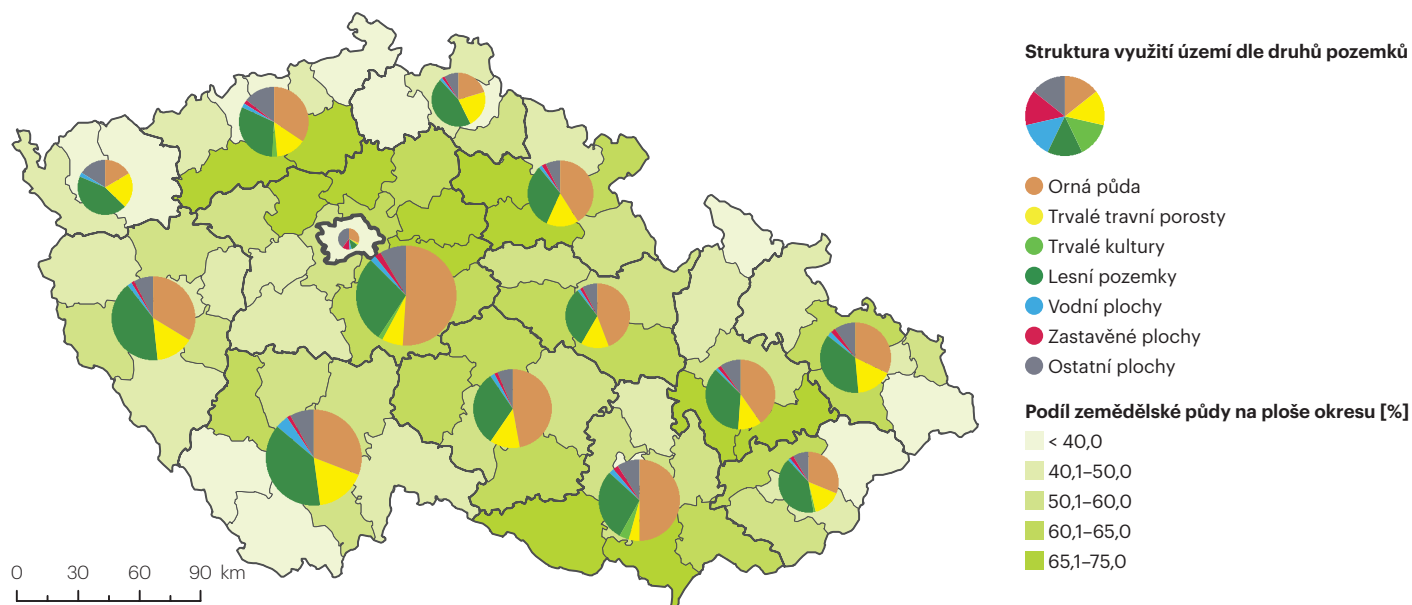
Kraj Hl. m. Praha byl v roce 2017 krajem s největším podílem zastavěných a ostatních ploch a zároveň krajem s největším podílem zahrad a sadů na svém území, což je dáno charakterem funkce kraje jako hlavního města. Rozloha zastavěných ploch, nádvorí a ostatních ploch v roce 2017 činila 47,6 % (v roce 2000 to bylo 45,2 %) území kraje Hl. m. Praha (Graf 4.1.1). Zemědělská půda v roce 2017 dle katastru nemovitostí zaujímala 19,7 tis. ha, tedy 39,7 % území kraje, rozloha orné půdy pak činila 14,2 tis. ha, což je o 148,0 ha méně než v roce 2016. Od roku 2000 klesla výměra zemědělské půdy o 1,5 tis. ha, výměra orné půdy pak o 1,4 tis. ha, tj. o 8,9 %. Rozloha trvalých travních porostů činila 935,0 ha, celkem 4,7 % veškeré zemědělské půdy, a v období 2000–2017 vzrostla o 59,0 ha. Vodní plochy zaujímaly 2,2 % území Hl. m. Prahy, lesy pokrývaly 9,6 % území kraje.

V databázi LPIS bylo v roce 2016 registrováno 11,0 tis. ha zemědělské půdy, což představuje 22,2 % území kraje (tj. 55,7 % zemědělské půdy evidované v katastru nemovitostí).

Dle databáze CORINE Land Cover z roku 2012⁵ urbanizovaná území pokrývala 54,3 % a zemědělské plochy 35,4 % území kraje (Obr. 4.1.2). V období 2006–2012 se změnil krajinný pokryv celkově na 1 310 ha (2,6 % území kraje), míra změn patřila v ČR, kde se změnil krajinný pokryv na 2,4 % plochy, mezi mírně nadprůměrné.

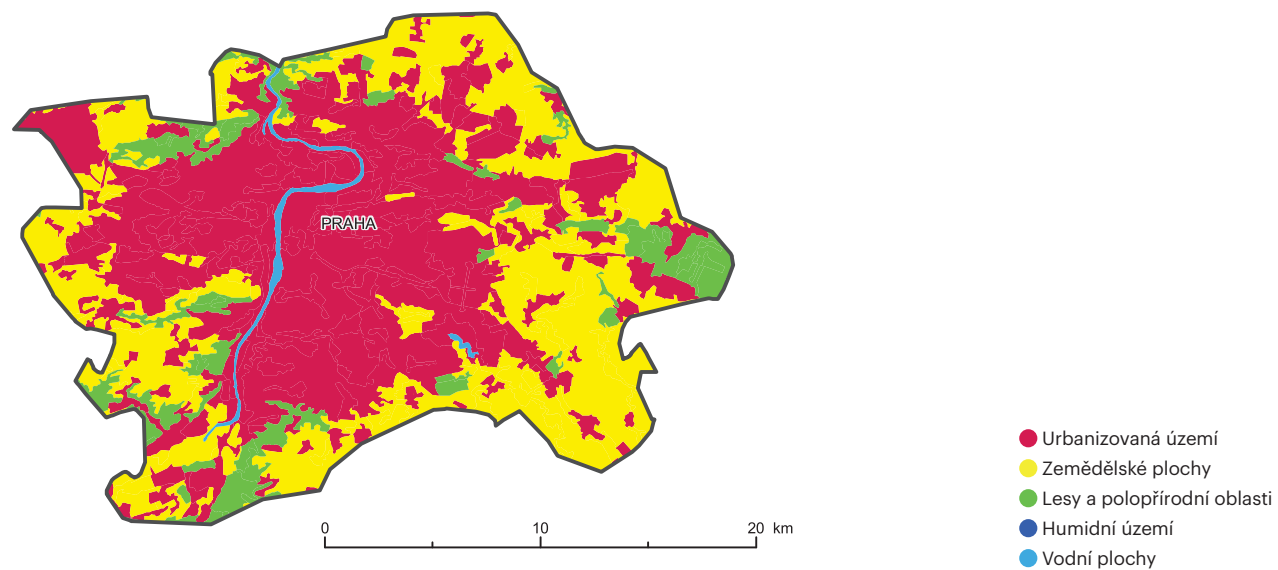
Obr. 4.1.1

Struktura využití území v kraji a podíl zemědělské půdy na ploše okresu [%], 2017

Zdroj: ČÚZK

⁵ Data pro rok 2017 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Obr. 4.1.2**Krajinný pokryv dle databáze CORINE Land Cover, 2012**

Data pro rok 2017 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Zdroj: CENIA, EEA

4.2 | Ochrana území a krajiny

V roce 2017 zasahovalo na území kraje Hl. m. Praha jedno velkoplošné zvláště chráněné území (Obr. 4.2.1) s rozlohou 518,0 ha, a to CHKO Český kras.

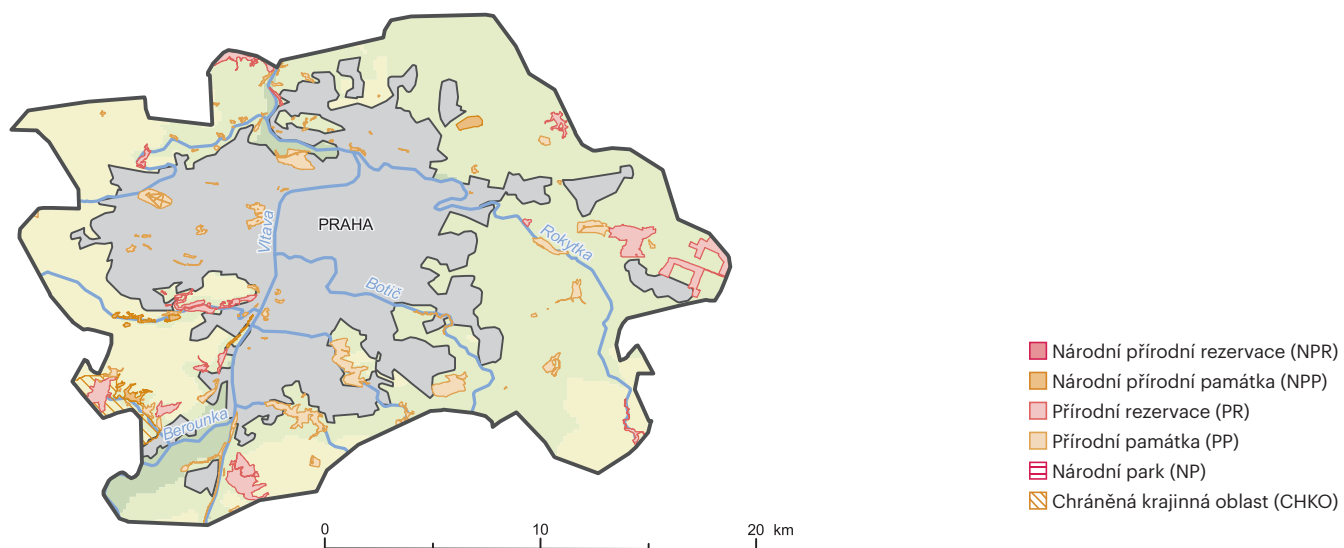
Dále se na území kraje Hl. m. Praha v roce 2017 nacházelo 94 maloplošných zvláště chráněných území (v roce 2016 to bylo 93). Mezi ně patřilo 8 národních přírodních památek, 16 přírodních rezervací a 70 přírodních památek (69 v roce 2016). V Hl. m. Praha se v roce 2017 nenacházela žádná národní přírodní rezervace. Rozloha všech maloplošných zvláště chráněných území byla 2,3 tis. ha.

Rozloha všech zvláště chráněných území, bez započtení překryvů, v roce 2017 činila 2,6 tis. ha, tj. 5,4 % kraje. Kraj Hl. m. Praha tak byl krajem s nejnižším podílem zvláště chráněných území v rámci ČR.

Na území kraje Hl. m. Praha bylo do roku 2017 vyhlášeno 12 přírodních parků s rozlohou 9,4 tis. ha.

Obr. 4.2.1

Zvláště chráněná území, 2017

Zdroj: AOPK ČR

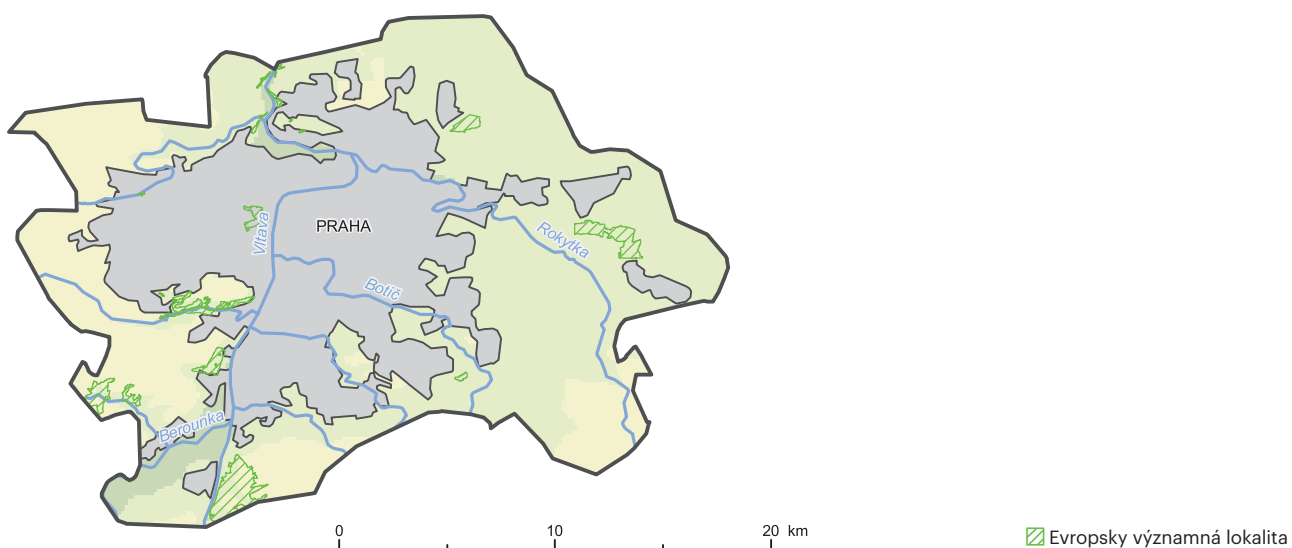
4.3 | Natura 2000

Na území kraje Hl. m. Praha se v roce 2017 nacházelo nebo do něj zasahovalo 12 lokalit soustavy Natura 2000 (Obr. 4.3.1). Jednalo se pouze o evropsky významné lokality s rozlohou 921,4 ha (1,9 % území kraje). V kraji nebyla evidována žádná ptačí oblast.

Rozloha lokalit Natura 2000, která se nacházela ve zvláště chráněných územích, činila 796,8 ha (86,5 %).

Obr. 4.3.1

Lokality národního seznamu soustavy Natura 2000, 2017⁶

Zdroj: AOPK ČR

⁶ Podrobný seznam ptačích oblastí a evropsky významných lokalit je dostupný zde: <http://www.nature.cz/natura2000-design3/hp.php>.

Lesy

5.1 | Druhová a věková skladba lesů

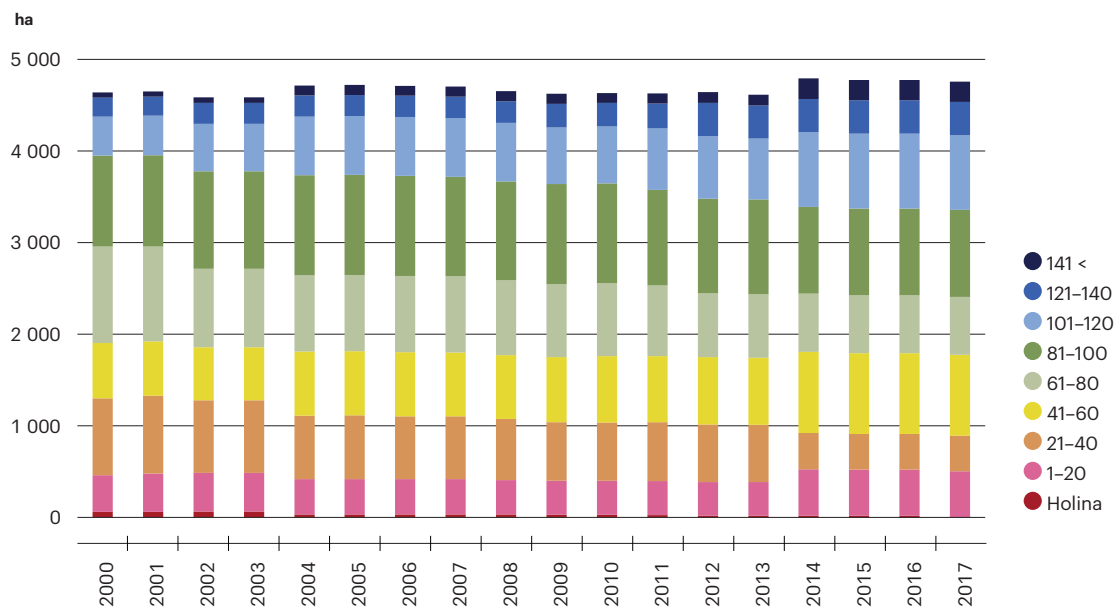
Porostní plocha lesů v kraji Hl. m. Praha v roce 2017 činila 4 774,8 ha, tj. 9,6 % rozlohy kraje, kraj tak měl nejnižší lesnatost ze všech krajů ČR. Všechny lesy na území Hl. m. Prahy jsou zařazeny do kategorie lesů zvláštního určení podle ustanovení § 8 odst. 2 písm. c) lesního zákona jako lesy příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí. Nejčastěji zastoupenou věkovou kategorií představovaly porosty ve věku 81–100 let (Graf 5.1.1), přičemž průměrný věk listnáčů byl 78 let a jehličnanů 72 let.

Lesní porosty v kraji Hl. m. Praha byly, na rozdíl od ostatních krajů ČR, tvořeny převážně listnáči, jejichž podíl v roce 2017 činil 68,6 %. Nejčastěji zastoupenými listnáči byly duby (36,7 %) a akáty (6,3 %), mezi jehličnany dominovaly borovice (18,8 %) a smrky (6,6 %), Graf 5.1.2. Druhová skladba lesů v Hl. m. Praha je uzpůsobena především k plnění rekreační funkce lesů, ke kultivaci města a okolí a zvyšování komfortu jeho obyvatel.

Nově zakládané porosty byly tvořeny ze 76,7 % listnáči, zároveň listnáče zaujímaly 49,4 % vytěženého dřeva. Od roku 2000 lze v lesích kraje Hl. m. Prahy pozorovat navyšování podílu listnáčů, což je v souladu s trendem přibližování se doporučené skladbě lesa v rámci celé ČR.

Graf 5.1.1

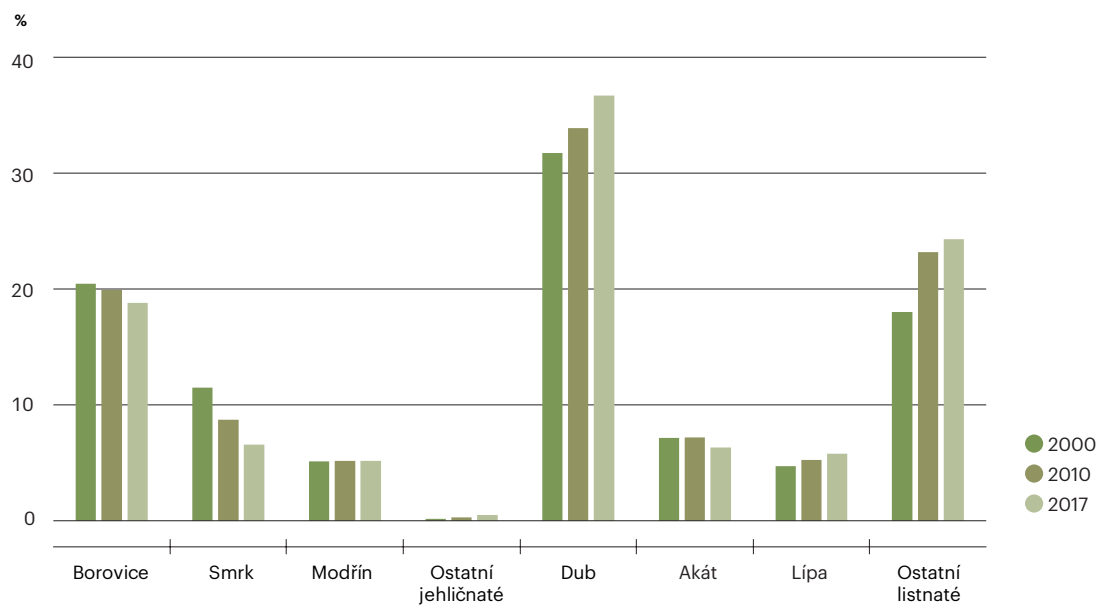
Vývoj porostní plochy a věkové struktury lesů [tis. ha], 2000–2017

Zdroj: ÚHÚL

Graf 5.1.2

Druhová skladba lesů [%], 2000, 2010, 2017

Zdroj: ÚHÚL

6

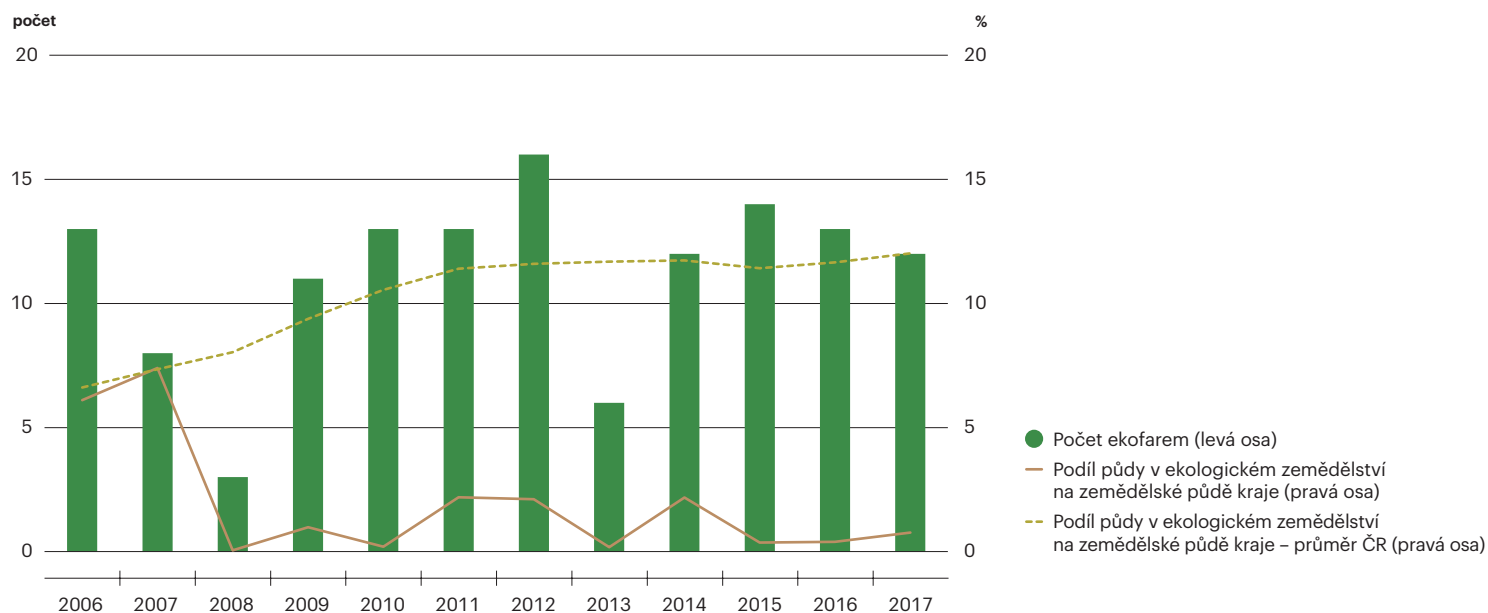
Zemědělství

6.1 | Ekologické zemědělství

Kraj Hl. m. Praha má nejnižší podíl ekologicky obhospodařované půdy v rámci všech krajů ČR, což je dáno městským charakterem kraje. V roce 2017 činila rozloha ekologicky obhospodařované půdy v Hl. m. Praha 153 ha, tedy o 94 % více než v roce 2016 (Graf 6.1.1). Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové rozloze zemědělské půdy kraje činil 0,8 %. S nízkým podílem ekologicky obhospodařované půdy souvisí také velmi nízký počet ekofarem na území kraje, v roce 2017 bylo evidováno 12 ekofarem ze 4 399 v celé ČR (Graf 6.1.1). Počet výrobců biopotravin v Praze je druhý nejvyšší v ČR, v roce 2017 to bylo 117, což je dáno evidencí probíhající dle sídla výrobce. Evidováno bylo o 21 výrobců více než v roce 2016.

Graf 6.1.1

Vývoj ekologického zemědělství [počet, %], 2006–2017

Zdroj: MZe

An aerial photograph of a massive open-pit mine. The mine is characterized by deep, terraced levels of earth and rock, showing clear signs of large-scale excavation. A long, elevated conveyor belt system runs across the lower part of the mine, transporting material. A large, heavy-duty haul truck is visible on a dirt road near the conveyor. The surrounding landscape is arid and hilly. In the top right corner, there is a semi-transparent circular graphic containing the number 7.

7

Průmysl a energetika

7.1 | Těžba

Celkový objem těžby nerostných surovin na území Hl. m. Prahy v roce 2017 činil 1 578,8 tis. t a meziročně se zvýšil o 0,3 %, přičemž dlouhodobý vývoj kolísá dle stavu národní ekonomiky. V porovnání s ostatními kraji ČR se jedná o kraj s druhým nejnižším objemem těžby po kraji Zlínském. Malé objemy těžby jsou dány tím, že funkcí kraje je hlavní město a pro těžbu není prostor.

Na území Hl. m. Prahy se v současné době těží ve větším množství pouze dvě suroviny, a to stavební kámen a vápenc (Graf 7.1.1). Stavební kámen se produkuje hlavně ve Zbraslavi, v menší míře v Zadní Kopanině, Radotíně a v Řeporyjích. Výše vytěženého stavebního kamene kolísá v souladu s vývojem stavebnictví, které od roku 2009 zažívalo výrazný útlum v souvislosti s ekonomickou recesí a k oživení došlo až od roku 2013. Zatímco v roce 2006 činila těžba stavebního kamene v kraji přes 1 mil. t, v roce 2012 dosáhla již jen 580,5 tis. t. V roce 2017 se však navýšila na 893,7 tis. t.

Vápence se těží na území městských částí Radotín, Slivenec a Zadní Kopanina. Objem těžby vápence je relativně stabilní, kolísá kolem 600 tis. t za rok. V roce 2017 jeho těžba meziročně klesla o 15,0 % na 659,0 tis. t. V kategorii Ostatní jsou zahrnuty jíly keramické nežáruvzdorné (ložisko v Zadní Kopanině) a kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu. Tato surovina se těží ve Slivenci. Dalšími surovinami uvedenými v kategorii Ostatní jsou pórovinné jíly, jejichž těžba byla ukončena v roce 2009.

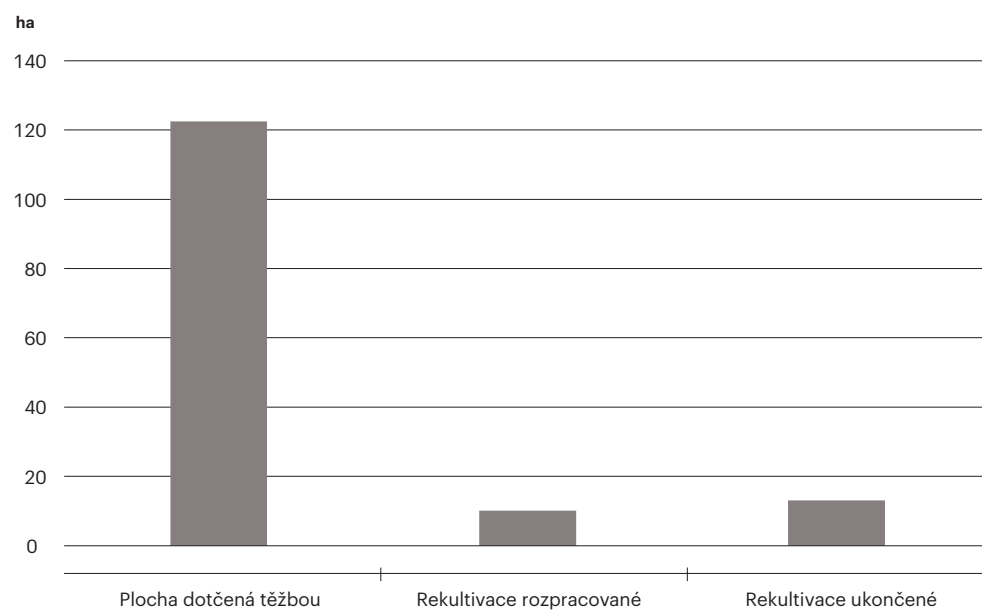
V roce 2017 činila plocha dotčená těžbou v Hl. m. Praha 122,5 ha, což odpovídá 0,2 % rozlohy kraje. Dále zde v tomto roce bylo 10,1 ha rozpracovaných rekultivací a na stejné ploše 13,1 ha ukončených rekultivací (Graf 7.1.2).

Graf 7.1.1

Vývoj těžby [tis. t], 2000–2017

Zdroj: ČGS

Graf 7.1.2**Plocha dotčená těžbou a rekultivace po těžbě [ha], 2017**

Zdroj: ČGS

7.2 | Průmysl

Hl. m. Praha nemá na svém území mnoho velkých průmyslových zařízení. Z celkového počtu 1 451 zařízení spadajících do IPPC v celé ČR jich je na území Prahy provozováno pouze 26 (Obr. 7.2.1), což je nejnižší počet v porovnání s ostatními kraji ČR. Z tohoto množství je 7 energetických zařízení, tj. teplárny a výtopny, z nichž 6 patří společnosti Pražská teplárenská a.s. Dále jsou zde 4 zařízení v kategorii Výroba a zpracování kovů, jedná se ve všech případech o povrchové úpravy.

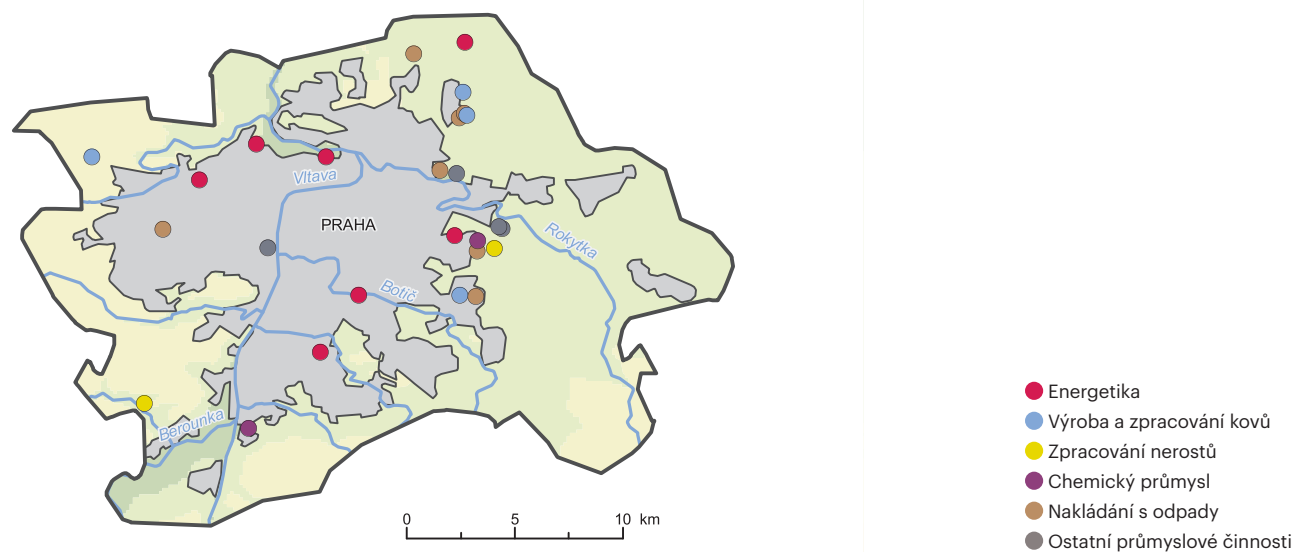
Dvě zařízení zpracovávají nerosty (cihelna a zařízení na výrobu cementového slínku), dvě zařízení spadají do kategorie Chemický průmysl a 7 zařízení je určeno pro nakládání s odpady (tj. skládky, spalovny, čistící a neutralizační stanice).

Do kategorie Ostatní průmyslové činnosti jsou zařazena 4 zařízení a ve všech případech se jedná o potravinářský průmysl (výroba nápojů, pivovar, mlékárna).

Vzhledem k malé koncentraci průmyslových zařízení v Hl. m. Praha dosahovaly emise (Graf 7.2.1) všech sledovaných znečišťujících látek v kategorii REZZO 1 (velké stacionární zdroje znečišťování)⁷ méně významných hodnot. Všechny emise s výjimkou VOC v posledním roce měly ve sledovaném období 2008–2017 klesající trend, což je důsledkem plnění legislativních povinností, dodržování emisních limitů a neustálého zlepšování technologií s důrazem na snižování vlivu na životní prostředí.

Obr. 7.2.1

Průmyslová zařízení IPPC, 2017

Zdroj: MŽP

⁷ Ne všechna zařízení pod IPPC jsou současně velkým zdrojem znečišťování ovzduší REZZO 1. Některá zařízení jsou navíc provozována pod IPPC dobrovolně, aniž by spadala pod integrovanou prevenci ze zákona.

Graf 7.2.1

Vývoj emisí z velkých zdrojů znečišťování (REZZO 1) [tis. t.rok⁻¹], 2008–2017tis. t.rok⁻¹

Zdroj: ČHMÚ

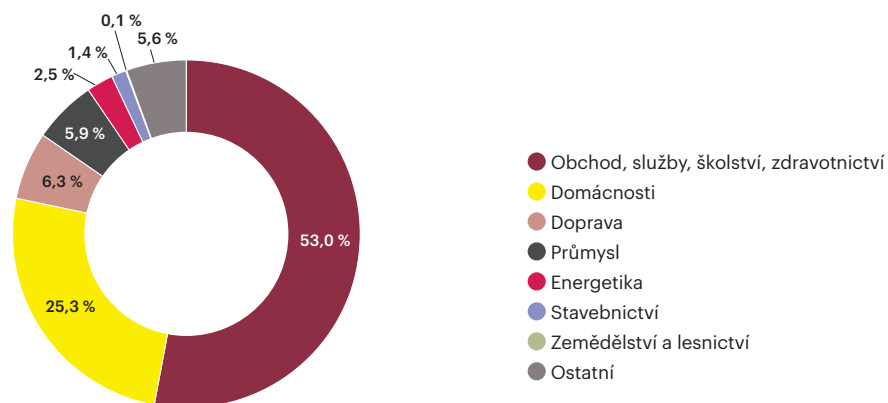
7.3 | Spotřeba elektrické energie

Spotřeba elektřiny v Hl. m. Praha dlouhodobě roste. Celková spotřeba v roce 2017 činila 6 000,2 GWh, což je o 1,0 % více než v roce 2016 a o 42,8 % více než v roce 2001. V porovnání s ostatními kraji se jedná o čtvrtou největší spotřebu po krajích Středočeském, Moravskoslezském a Ústeckém.

Největší podíl elektřiny v kraji (53,0 %, tj. 3 177,3 GWh v roce 2017) spotřebovává odvětví Obchod, služby, školství, zdravotnictví, které je v Hl. m. Praha silně koncentrované (Graf 7.3.1). Dalším významným sektorem jsou domácnosti s 25,3% podílem (1 520,2 GWh). V rámci dopravního sektoru (doprava zaujímá 6,3 % celkové spotřeby kraje) je nejvýznamnějším odběratelem elektrické energie Dopravní podnik Hl. m. Prahy.

Graf 7.3.1

Spotřeba elektrické energie [%], 2017

Zdroj: ERÚ

7.4 | Vytápění domácností

Vytápění domácností se v krajích ČR značně liší. Je to dáno vedle dostupnosti systémů pro vytápění také dostupností a cenou paliv. V krajích s velkými aglomeracemi nebo v okolí průmyslových zařízení, kde lze využít zbytkové teplo, bývá častěji zavedeno dálkové vytápění. Naopak v menších a hůře dostupných obcích jsou častěji rozšířena lokální topeniště a domácnosti se vytápějí ve větší míře individuálně.

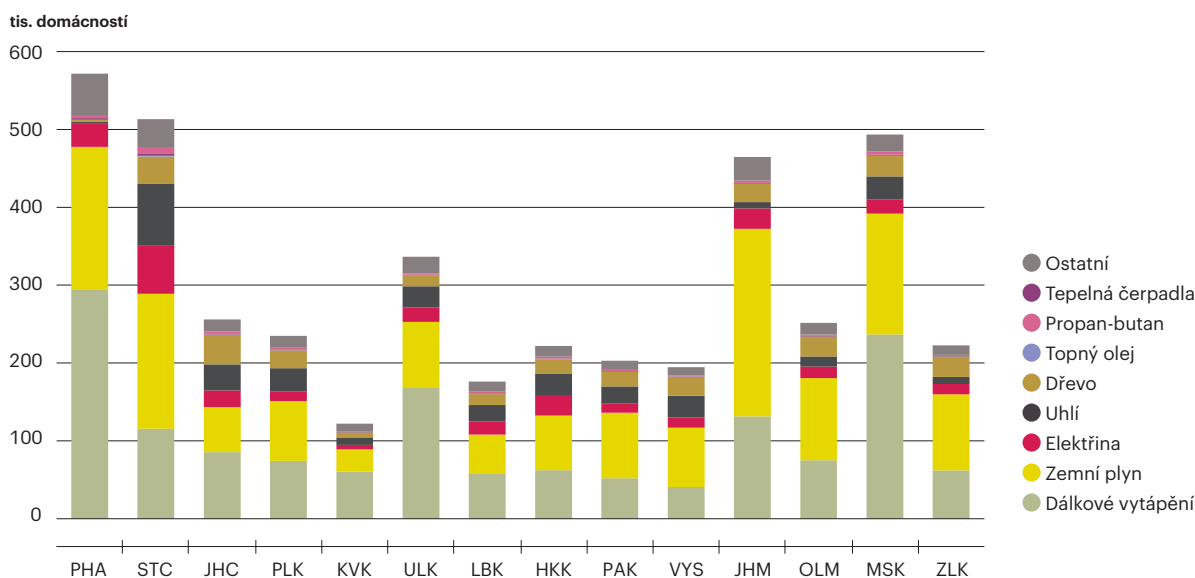
V Hl. m. Praha je většina bytů (51,5 %) vytápěna dálkovým vytápěním (Graf 7.4.1), druhým nejrozšířenějším způsobem vytápění je zemní plyn, který využívá 32,0 % domácností. Naopak uhlím, které má méně příznivý vliv na kvalitu ovzduší, vytápí pouhých 3,0 tis. domácností (tj. 0,5 %), což je nejnižší počet ze všech krajů ČR. Poměr způsobu vytápění v domácnostech se s časem mění jen velmi pomalu.

Přestože způsoby vytápění domácností jsou v Hl. m. Praha emisně velmi příznivé, měrné emise z vytápění domácností (Graf 7.4.2) jsou zde výrazně nadprůměrné. Tyto vysoké hodnoty jsou ovlivněny skutečností, že v Hl. m. Praha je velké množství domácností soustředěno na malé ploše (1 153 domácností.km⁻² oproti průměrnému počtu 54 domácností.km⁻² v roce 2017).

Velmi důležitým faktorem, ovlivňujícím emise z vytápění v jednotlivých letech, je délka a průběh topné sezony. V období, kdy je chladnější topná sezona, narůstají úměrně i emise z vytápění a naopak. V roce 2017 byla topná sezona chladnější, a tudíž více náročná na vytápění než v roce 2016.

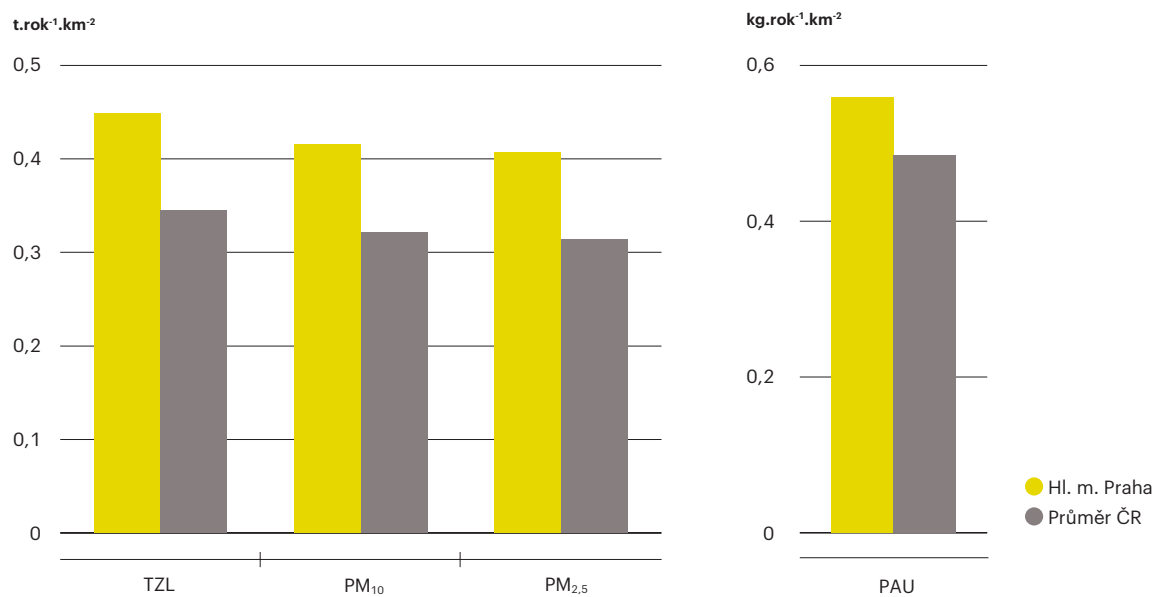
Graf 7.4.1

Způsob vytápění domácností v krajích ČR [tis. domácností], 2017

Zdroj: ČHMÚ

Graf 7.4.2

Měrné emise z vytápění domácností [$\text{t.rok}^{-1}.\text{km}^{-2}$, $\text{kg.rok}^{-1}.\text{km}^{-2}$], 2016

Data pro rok 2017 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Zdroj: ČHMÚ

8

Doprava

8.1 | Emise z dopravy

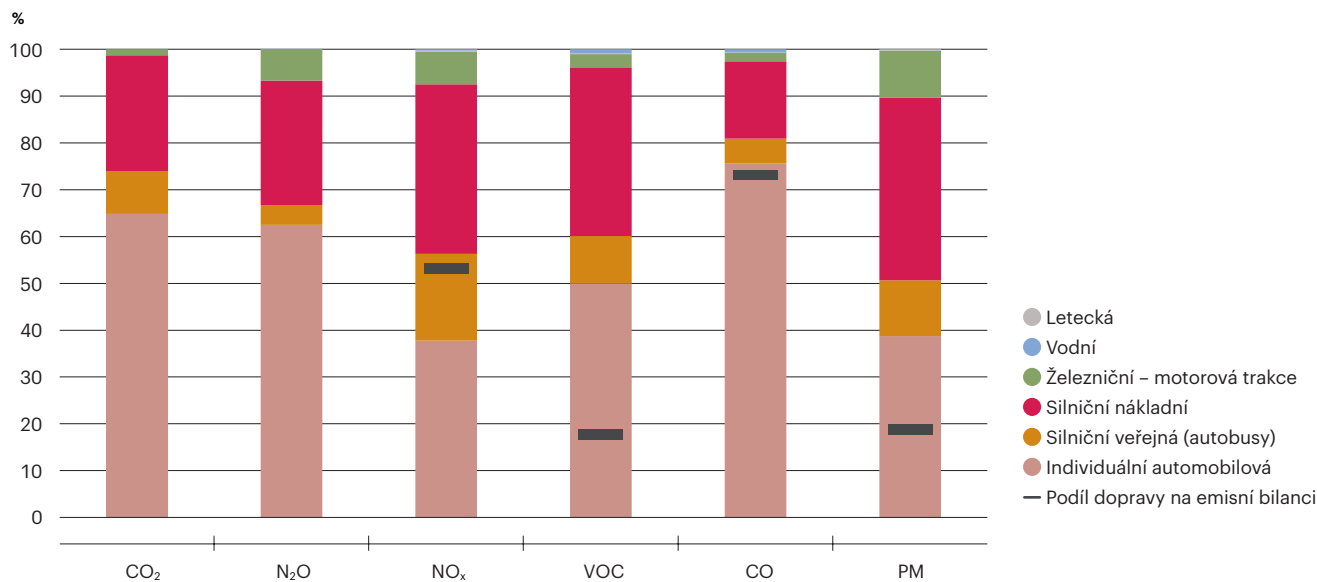
Doprava je v Hl. m. Praha nejvýznamnějším zdrojem emisí, a tím i hlavním faktorem ovlivňujícím kvalitu ovzduší. Vysoké intenzity silniční dopravy způsobené jak dopravou v rámci regionu, tak i dopravou tranzitní, která kvůli zatím nedokončenému silničnímu okruhu kolem Prahy prochází centrem města, jsou příčinou vysoké emisní zátěže z dopravy na jednotku plochy. Například měrné emise NO_x z dopravy v roce 2017 činily $7,7 \text{ t.km}^{-2}$, což je více než patnáctinásobek celostátního průměru ($0,5 \text{ t.km}^{-2}$). Největším zdrojem emisí z dopravy v kraji je individuální automobilová doprava (Graf 8.1.1). Vysoké intenzity automobilové dopravy podporuje ekonomická síla regionu a v rámci ČR nejvyšší míra automobilizace, která v roce 2017 dosáhla 685 vozidel na 1 000 obyv. (průměr ČR byl 523 vozidel).

Trend emisí znečišťujících látek z dopravy v kraji byl v období 2000–2017 zejména zpočátku klesající (Graf 8.1.2), vývoj emisí příznivě ovlivnila modernizace vozového parku vozidly s nižší emisní náročností. V závěru sledovaného období, od roku 2014, však vývoj emisí znečišťujících látek kvůli pokračujícímu růstu silniční dopravy postupně přechází do stagnace, resp. mírného poklesu. Ten byl v roce 2017 v meziročním srovnání zaznamenán u emisí VOC (meziročně o 1,8 %) a CO (o 2,7 %), naopak v případě emisí NO_x došlo k mírnému nárůstu o 0,9 %.

Emise skleníkových plynů z dopravy v kraji setrvale stoupají, vývoj ovlivnil růst výkonů dopravy a s tím spojený růst spotřeby paliv a energií. Emise CO_2 z dopravy v kraji v období 2000–2017 narostly o 61,7 %, v roce 2017 pak meziroční růst emisí CO_2 a N_2O z dopravy činil 2,0 % a 2,1 %.

Graf 8.1.1

Emise znečišťujících látek a skleníkových plynů z jednotlivých druhů dopravy v roce 2017 a podíl dopravy na celkové emisní bilanci v kraji [%]

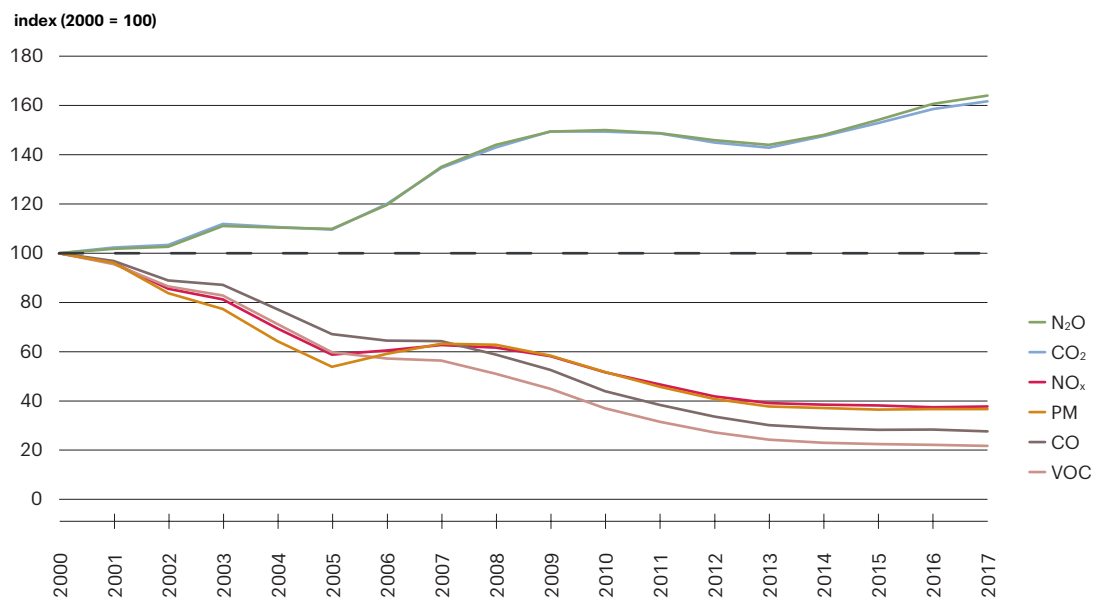

Data celkových emisí skleníkových plynů se nesledují na krajské úrovni, z tohoto důvodu nejsou stanoveny podíly dopravy na celkových emisích skleníkových plynů v krajích.

Zdroj: CDV, v.v.i.

Graf 8.1.2

Vývoj emisí znečišťujících látek a skleníkových plynů z dopravy [index, 2000 = 100], 2000–2017

Zdroj: CDV, v.v.i.

8.2 | Hluková zátěž obyvatelstva

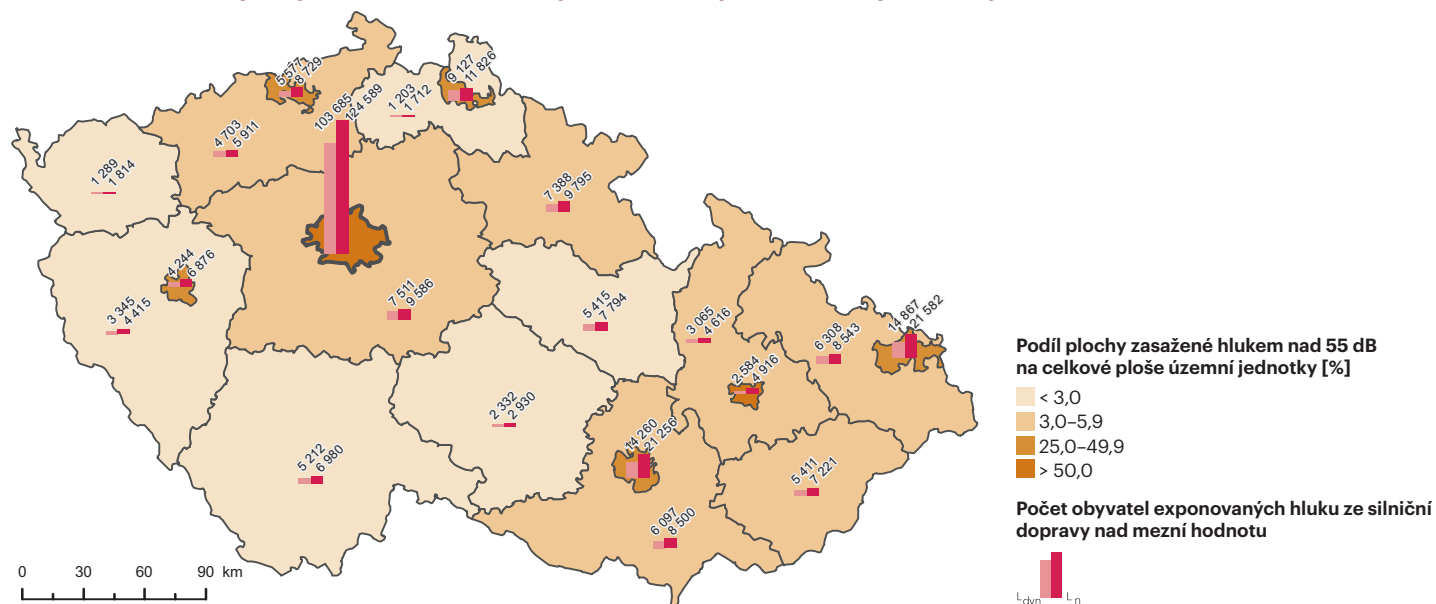
Hluková zátěž v aglomeraci Praha patří mezi nejvyšší v rámci celé ČR. Hlukové zátěži přesahující 55 dB bylo v roce 2017⁸ celodenně exponováno 55,9 % území aglomerace Praha⁹, na tomto území žilo 73,6 % obyvatel aglomerace. Zásadním zdrojem hlukové zátěže byla silniční doprava, hluku ze silniční dopravy přesahující mezní hodnotu 70 dB¹⁰ bylo celodenně exponováno 103,7 tis. osob, což představuje 8,4 % obyvatel aglomerace (Obr. 8.2.1). Hluku nad mezní hodnotu bylo celodenně vystaveno 6,2 tis. staveb na bydlení, 101 školských zařízení a 3 lůžková zdravotnická zařízení. V nočních hodinách (23–07 hod.), kdy platí nižší mezní hodnota (60 dB), hluk ze silniční dopravy nad tuto mezní hodnotu ovlivňoval 124,6 tis. osob, tj. 10,1 % obyvatel aglomerace.

Ve srovnání s předchozím kolem hlukového mapování z roku 2012 expozice hlukové zátěže ze silniční dopravy přesahující mezní hodnotu dále vzrostla, v případě celodenní hlukové zátěže narostl počet exponovaných obyvatel o 10,3 %. Tento vývoj je možné spojovat s pokračujícím růstem intenzity silniční dopravy v pražské aglomeraci, kde kvůli nedokončenému silničnímu okruhu kolem Prahy prochází část tranzitní dopravy centrem města. Data však mohlo ovlivnit i zpřesnění metodiky hlukového mapování.

Železnice na území Hl. m. Prahy nepředstavovala dle výsledků hlukového mapování významnější zdroj hlukové zátěže přesahující mezní hodnotu. V přilehlých oblastech letiště Václava Havla v Ruzyni bylo v roce 2017 hluku z letecké dopravy nad mezní hodnotu (60 dB) vystaveno 2,4 tis. obyvatel, 540 bytových objektů a 3 školská zařízení.

Obr. 8.2.1

Podíl plochy aglomerací a krajů zasažených celodenní hlukovou zátěží nad 55 dB a počty obyvatel exponovaných hlukové zátěží ze silniční dopravy nad mezní hodnotu pro indikátory L_{dvn} a L_n [% , počet obyvatel], 2017

Mimo aglomerace jsou data k dispozici jen pro silnice s intenzitou dopravy vyšší než 3 mil. vozidel za rok.

Zdroj: NRL pro komunální hluk

⁸ Data byla pořízena v rámci 3. kola strategického hlukového mapování, které se provádí dle požadavků směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí.

⁹ Aglomerace jsou definovány vyhláškou č. 561/2006 Sb., o stanovení seznamu aglomerací pro účely hodnocení a snižování hluku.

¹⁰ Mezní hodnoty hlukových indikátorů jsou stanoveny vyhláškou č. 523/2006 Sb., o hlukovém mapování pro indikátory celodenní (24hodinové) hlukové zátěže L_{dvn} a noční hlukové zátěže L_n (23–07 hod.). Překročení mezních hodnot je iniciačním mechanismem pro tvorbu akčních plánů na snížení hlukové zátěže.

9

Odpady

9.1 | Produkce odpadů

Celková produkce odpadů na obyvatele¹¹ v Hl. m. Praha poklesla mezi lety 2009 a 2017 o 26,0 % a meziročně 2016–2017 o 7,6 % na 3 655,9 kg.obyv.⁻¹ (Graf 9.1.1), především díky souběžnému vývoji celkové produkce ostatních odpadů na obyvatele (ostatní odpady zabírají velkou část z celkové produkce odpadů). Ta se od roku 2009 snížila rovněž o 26,0 % na hodnotu 3 576,9 kg.obyv.⁻¹, což souvisí se snížením produkce stavebních a demoličních odpadů.

Celková produkce nebezpečných odpadů na obyvatele se mezi lety 2009–2017 snížila o 27,7 % na celkových 78,9 kg.obyv.⁻¹, tj. na nejnižší hodnotu v rámci ČR. K poklesu produkce nebezpečných odpadů mimo jiné dlouhodobě přispívá fungující systém zpětného odběru a odděleného sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení, která by v režimu odpadů byla z velké části nebezpečným odpadem. Podíl celkové produkce nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů na obyvatele mezi lety 2009–2017 meziročně kolísal, ale celkově stagnoval (2,2 % shodně v roce 2009 i 2017), a to vzhledem k celkovému poklesu produkce.

Celková produkce komunálních odpadů¹² na obyvatele se od roku 2009 snížila o 15,0 % na 547,0 kg.obyv.⁻¹ v roce 2017 (Graf 9.1.2). I přes tento pokles se ale jedná o jednu z nejvyšších hodnot celkové produkce komunálních odpadů na obyvatele v ČR. Důvodem je vysoká koncentrace zařízení služeb, jejichž odpady se vedle odpadů z domácností rovněž započítávají do celkové produkce komunálních odpadů. Celková produkce smíšeného komunálního odpadu na obyvatele se mezi lety 2009–2017 snížila o 23,9 % na hodnotu 290,9 kg.obyv.⁻¹ a její podíl na celkové produkci komunálních odpadů na obyvatele ve sledovaném období klesl z 59,4 % na 53,2 %.

Graf 9.1.1

Celková produkce odpadů na obyvatele, celková produkce ostatních a nebezpečných odpadů na obyvatele [kg.obyv.⁻¹], 2009–2017

ČSÚ je zdrojem dat o počtu obyvatel ČR (střední stav).

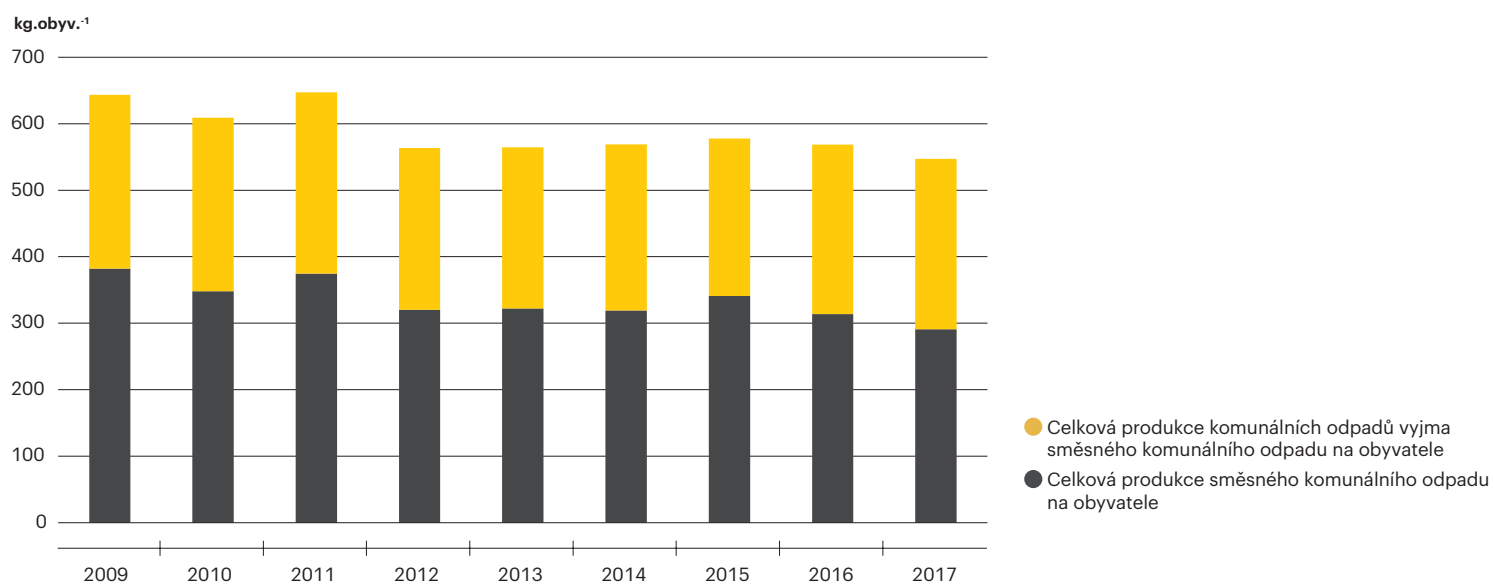
Zdroj: CENIA, ČSÚ

¹¹ Součet celkové produkce ostatních a nebezpečných odpadů na obyvatele.

¹² Produkce komunálních odpadů od občanů včetně produkce komunálních odpadů vznikajících při nevyrobní činnosti právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání na území obce (https://www.mzp.cz/cz/indikatory_matematicke_vyjadreni_2017).

Graf 9.1.2

Celková produkce komunálních odpadů na obyvatele, celková produkce směsného komunálního odpadu na obyvatele [kg.obyv.⁻¹], 2009–2017

ČSÚ je zdrojem dat o počtu obyvatel ČR (střední stav).

Zdroj: CENIA, ČSÚ

Další informace k aktivitám a problémům řešeným v rámci kraje v oblasti životního prostředí

Projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí v roce 2017

Název projektu	Cíle projektu
Vybudování protipovodňové ochrany (PPO) hl. m. Prahy	V roce 2017 pokračovala příprava opatření na ostatních tocích a rovněž příprava doplnění a rozšíření PPO na základě zkušeností z povodně 2013.
Potoky pro život	Revitalizace v minulosti nevhodně upravených vodních toků (v roce 2017 např. revitalizace potoka Brusnice).
Obnova a revitalizace vodních nádrží	Celková revitalizace a odbahnění vodních nádrží (rekonstrukce a zajištění stálého nadržení na RN Kotlářka).
Účast při plánování v oblasti vod	Průběžná spolupráce v rámci tvorby Plánů dílčích povodí Horního a Středního Labe, Dolní Vltavy a Berounky a Národního plánu Labe.
Postupné snižování hlukové zátěže obyvatel	Od roku 2005 HMP spolu s TSK a DPP pokračuje v aktivitách, které vedou k odstraňování staré hlukové zátěže a ke snižování hlukové zátěže obyvatel aglomerace Praha. V rámci strategického hlukového mapování spolupracuje HMP s MZ a zpracovateli při zajištění podkladů a vstupních dat. V návaznosti na strategickou hlukovou mapu aglomerace Praha dále pořizuje akční plány snižování hluku pro aglomeraci Praha a postupně realizuje doporučená protihluková opatření – v roce 2017 byly realizovány např. protihlukové clony (5. května, Štěrboholská spojka, Jižní spojka), pokládka tichého asfaltu nebo výměna povrchu za živici (V Holešovičkách, Zenklova), celkové rekonstrukce 14 komunikací, rekonstrukce tramvajových tratí (Nuselská, Sokolovská, Zenklova) v celkové výši více než 800 mil. Kč.
Projekt komplexního hospodaření s odpady na území hl. m. Prahy	Principem je vytvoření podmínek pro celoplošné komplexní třídění komunálního odpadu na území města, v souladu s Plánem odpadového hospodářství hl. m. Prahy (POH). V průběhu roku 2017 došlo ke stabilizaci nové služby spočívající v zavedení sběru použitých potravinářských tuků a olejů prostřednictvím sítě provozovaných sběrných dvorů. Rovněž v roce 2017 došlo k razantnímu zahuštění sběrné sítě využitelných složek odpadů sběrnými nádobami na kovové obaly. K 31. 12. 2017 bylo v ulicích města rozmístěno 544 ks sběrných nádob na kovové obaly. V rámci plnění cílů stanovených v krajském POH spojených s předcházením vzniku odpadu a snižováním jeho měrné produkce požádalo hl. m. Praha o finanční podporu z 68. Výzvy OPŽP 2014–2020, Prioritní osa 3 se Specifickým cílem 3.1 – Prevence vzniku odpadů OPŽP na pořízení celkem 1750 ks kompostérů, které budou následně poskytnuty občanům hl. m. Prahy.
Zalesnění zemědělské půdy	Zalesňování a ozeleňování původně zemědělských pozemků (v roce 2017 zejména krajinářský park Dívčí hrady a les V Panenkách).
Obnova historických sadů a alejí	Obnova zanedbaných historických ovocných sadů (v roce 2017 např. sad u Modřanské rokle).
Obnova technických prvků v parcích	Obnova stavebních technických prvků v parcích – cesty, zdi, můstky apod. (v roce 2017 zejména obnova centrální části Královské obory Stromovka).
Údržba zvláště chráněných území pastvou	Údržba stepních a polostepních lokalit pastvou kombinovaného stáda ovcí a koz.
Projekt Čistou Stopou Prahou	MHMP v roce 2017 pokračoval v dlouhodobém projektu k zvyšování informovanosti veřejnosti o udržitelné dopravě v Praze a okolí s cílem podpořit udržitelné formy dopravy. Projekt je založen na webovém portálu www.cistoustopou.cz a je propojován s řadou dalších aktivit města v této oblasti, jako například Evropským týdnem mobility, projektem „Dělám, co cítím“ a další.
Příprava plánu udržitelné mobility Prahy a okolí	Pokračuje příprava klíčového koncepčního materiálu v dopravě, Plánu mobility, dle metodiky vypracování plánů udržitelné dopravy. Dokument vytýčí parametry rozvoje dopravního systému města v úzkém provázání nejen na otázky životního prostředí. Více informací na www.poladprahu.cz .
Město přátelské pěším (bez ohledu na jejich možný zdravotní či jiný handicap)	Pokračovaly aktivity města směřující k lepším podmínkám pro bezmotorovou dopravu. Jednalo se jak o opatření tradičně spojená s odstraňováním bariér v pohybu osob se sníženou schopností orientace a pohybu a osob doprovázejících dětské kočárky, tak i budování pěších spojení tam, kde taková možnost dosud chybí nebo je v nevyhovujícím stavu. Kromě opatření na odstraňování fyzických bariér se Praha starala i o to, aby její občané chtěli chodit pěšky – aby je pohyb po pražských ulicích těšil a inspiroval, aby kladnému vztahu k aktivnímu pohybu učili i své děti. V tomto směru Praha v roce 2017 opět finančně podpořila projekty neziskové organizace Pražské matky „Bezpečné cesty do školy“ a „Pěšky do školy“.

Název projektu	Cíle projektu
Projekt dopravního regulačního opatření, jenž omezuje vjezd nákladních automobilů nad 12 m do hl. m. Prahy	Na základě usnesení RHMP z 19. 7. 2017 se začal vypracovávat realizační projekt, který bude po dokončení předložen silničnímu správnímu úřadu k projednání, a současně MD ČR k projednání s ŘSD a středočeským krajem. K realizaci se přistoupí po schválení všemi dotčenými orgány.
Projekt rozšíření zón placeného stání (ZPS) na další městské části	V roce 2017 byla provedena technická novela nařízení hlavního města Prahy, která reagovala na některé konkrétní situace v parkování především v hraničních oblastech MČ Praha 5, 6 a 8. K 1. 10. 2017 byly do nového systému zón převedeny MČ Praha 1 a 2.
Projekt pražského carsharingu	K 1. 7. 2017 byl spuštěn pilotní provoz pražského carsharingu.
Studie „Vyhodnocení technického stavu vozového parku na území hlavního města Prahy“	OCP MHMP na podzim 2017 zadal pilotní studii, jejímž cílem je zjistit podíl vozidel s nadměrnými emisemi a jejich relativní příspěvek k celkovým emisím. Za tímto účelem byly změřeny emise několika desítek tisíc vozidel během jejich průjezdu vybranými úseky v Praze. Studie by měla prokázat, u jaké části vozidel je technologie ke snížení emisí nefunkční z důvodu opotřebení, závady, nebo cíleného zásahu (např. úpravy softwaru nebo demontáž filtru částic).

V roce 2017 vyhlášené dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Granty na podporu projektů ke zlepšení stavu životního prostředí hl. m. Prahy	Podpora všech oblastí životního prostředí (zeleň, lesy, ochrana životního prostředí, ovzduší, EVVO aj.) pro fyzické i právnické osoby. V roce 2017 podpořeno 120 projektů v celkové výši 20 mil. Kč.
Program Čistá energie Praha	Hlavním cílem je motivační působení na vlastníky či nájemce bytů k přeměně původních topných systémů na ekologičtější formy vytápění vč. využití obnovitelných zdrojů energie. Výsledkem jsou úspory energií a snižování emisí znečišťujících látek. V roce 2017 bylo podpořeno celkem 1 008 žádostí (1 480 bytů) v celkové výši téměř 24 mil. Kč.
Program Zlepšování kvality ovzduší v hl. m. Praze – pořízení ekologického vytápění v domácnostech	Jedná se o dotace z OPŽP, Prioritní osa 2, Specifický cíl 2.1 s cílem snížit emise z lokálního vytápění pevnými palivy v rodinných domech podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek obměnou za tepelné zdroje splňující nejpřísnější emisní limity. V roce 2017 bylo podpořeno celkem 129 individuálních projektů obměny tepelného zdroje v rodinných domech, kdy byla žadatelům vyplacena dotace ve výši 15,4 mil. Kč. Celkem bylo v 1. výzvě programu (v letech 2016–2017) podpořeno 184 projektů za téměř 22 mil. Kč.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2017

Název aktivity	Cíle aktivity
Informační kampaň hl. m. Prahy ke Dni Země	Třídenní informačně-vzdělávací kampaň pro veřejnost zaměřená na prezentaci problematiky ochrany životního prostředí. Realizace ve 3 atraktivních přírodních lokalitách hl. m. Prahy ve spolupráci s dalšími organizacemi a s MČ v rámci zvolených lokalit. V rámci kampaně bylo v roce 2017 osloveno celkem 865 občanů a akce se zúčastnilo 912 žáků z 30 pražských škol (25 ZŠ a 5 MŠ).
Kampaň hl. m. Prahy v rámci Evropského týdne mobility (ETM)	Aktivity podporující čistou mobilitu v zájmu zlepšení stavu životního prostředí. Detailní informace na www.cistoustopou.cz .
Krajská konference EVVO hl. m. Prahy 2017	Vzájemné seznámení a setkání zástupců podnikatelské sféry, zástupců veřejného sektoru a realizátorů vzdělávání se zájmem o EVVO, výměna zkušeností a získání nových informací např. o zavádění environmentálně šetrných přístupů a postupů na úřadech a ve firmách. Tématem konference bylo EVVO ve veřejné sféře a podnikatelském sektoru. Konference se zúčastnilo 108 posluchačů.
Zajištění EVP a dlouhodobých VP pro školy	Dlouhodobé poskytování možnosti školám a dalším dětským kolektivům využívat komplexní sadu EVP a dlouhodobých VP v přijatelné ceně a odpovídající aktuální poptávce. Pro školní rok 2016/2017 bylo za finanční podpory hl. m. Prahy zajištěno pro školy 304 různých typů EVP.
Zajišťování provozu 2 středisek ekologické výchovy (SEV) na území hl. m. Prahy, užívajících statutu SEV hl. m. Prahy – SEV Lesů HMP a SEV hl. m. Prahy Toulcův dvůr	Postupná realizace dlouhodobého záměru vybudování a provozování rozsáhlých areálů v jednotlivých oblastech hl. m. Prahy se zastoupením různých typů přírodních a polopřírodních prostředí jako základem pro realizaci EVVO a souvisejících aktivit různorodého charakteru s možností praktických ukázek environmentálně šetrného hospodaření a chování. V roce 2017 bylo v rámci SEV Lesů HMP vybudováno a otevřeno nové Ekocentrum PRALES (Pražské lesní středisko) v MČ Praha 19-Kbely.
Komplet materiálů Praha životní prostředí	Každoroční příprava a publikace materiálů tvořících komplet Praha životní prostředí, v roce 2017 v inovované podobě (podrobná Elektronická zpráva, stručná souhrnná zpráva o životním prostředí v Praze – vybrané údaje z Elektronické zprávy s mapovou přílohou). Publikace v tištěné i elektronické podobě (na internetu). Zahájení přípravy nové sady materiálů pro období 2016–2017.
Rozvoj Portálu životního prostředí hl. m. Prahy	Správa a rozvoj nových webových stránek města k životnímu prostředí jako součásti portálové rodiny HMP, s cílem vyšší integrace informací různého typu (mapové informace z centrálního skladu HMP, online informace z externích informačních zdrojů, informace z Portálu HMP a portálů městských částí HMP). Vybrané aplikace: Mapový kalendář akcí v životním prostředí a EVVO, Databáze EVP pro školy, Mapa – Aktuální informace o kvalitě ovzduší v Praze, Aplikace produkce komunálních odpadů v Praze.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2017

Název aktivity	Cíle aktivity
Příprava informačních a osvětových materiálů pro veřejnost v oblasti péče a ochrany životního prostředí	Příprava informačních a osvětových materiálů (letáky, brožury, publikace, informační tabule v terénu apod.) se zaměřením na oblasti pražské přírody a krajiny, nakládání s komunálními odpady, využívání energie aj. V roce 2017 pokračovalo doplňování sady „V Praze za přírodou“ (letáky k trasám), připraven byl leták „Pražské sady a aleje“ a započala aktualizace trasy „Pražské parky a zahrady“, pokračovala průběžná údržba naučných stezek a instalace informačních tabulí o pražských rybnících a vodních tocích v terénu.
Projekt vzdělávání pedagogických pracovníků	Cílem je v rámci realizace seminářů zvyšovat odbornou úroveň pedagogických pracovníků mateřských a základních škol v oblasti odpadů a EVVO. V roce 2017 se seminářů zúčastnilo 38 pedagogů z 33 ZŠ.
Projekt zajištění exkurzí pro školy do provozu zpracování a využití odpadů	Projekt zprostředkovává žákům potřebné informace o zpracování a následném využívání recyklovatelných odpadů a umožňuje jim zhlédnout tyto procesy přímo v provozovnách. V roce 2017 se uskutečnilo 320 exkurzí, kterých se zúčastnilo 6 547 žáků/studentů ze 112 pražských škol (ZŠ a SŠ).
Projekt zajištění exkurzí do komunitních zahrad a rodinných farem v Praze a okolí pro žáky škol na území hl. m. Prahy	Projekt byl určený pro žáky II. stupně základních škol a studenty nižších ročníků víceletých gymnázií a rodiny s dětmi. Vybrat si mohli z programů na komunitních zahradách, potravinově využívaných školních zahradách, rodinných farmách, komunitních kompostárnách, městských včelínech a městských produkčních sadech v hl. m. Praze a nejbližším okolí. V roce 2017 realizováno 74 exkurzí pro školy, kterých zúčastnilo celkem 1 568 dětí a dále 6 exkurzí pro rodiny s dětmi, kterých se zúčastnilo 143 osob.
Sběrové ekologické soutěže na pražských školách	Ekologicko-výchovný projekt, školy soutěží ve sběru papíru, plastových víček a hliníkových obalů. Projekt motivuje žáky jednotlivých škol třídit odpady, děti si tak osvojují zásady správného třídění odpadů a současně chrání životní prostředí. Ve školním roce 2016/2017 se zúčastnilo sběru starého papíru 22 170 žáků z 54 pražských škol a nasbírali téměř 450 t papíru.
Projekt „Zdravé hlavní město Praha“	Realizace aktivit MA21 na úrovni města (kraje) s cílem přispívat ke kvalitnímu regionálnímu rozvoji, zabezpečit udržitelný rozvoj, kvalitu života a podporu zdraví, zapojit se do činnosti NSZM ČR a získat možnost aktivně spolupracovat s ostatními členy této organizace. Hlavními aktivitami v této oblasti v roce 2017 byla realizace dotačního programu pro městské části. V rámci prohloubení systémové spolupráce hl. m. Prahy s jednotlivými městskými částmi v oblasti MA21 bylo městským částem v roce 2017 umožněno požádat hl. m. Prahu o poskytnutí účelových neinvestičních finančních prostředků na realizaci projektů na místní úrovni v oblasti zdraví a zdravého životního stylu. Celkem bylo podpořeno 25 projektů v celkové sumě přes 2,8 mil. Kč.
Aktivity v oblasti MA21 na úrovni MČ	Za rok 2017 bylo v celostátní databázi MA21 zaevidováno celkem 16 MČ, z toho 10 MČ v kategorii C, 5 v kategorii D a 1 v kategorii Zájemci.

Aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2017

Aktivita	Garant aktivity
<p>Program GLOBE</p> <p>Celostátní program. Mezinárodní vzdělávací program, který nabízí možnost, jak jednoduše a zajímavě poznat prostředí v okolí školy a jak přispět ke zlepšení jeho kvality. V roce 2017 bylo na území hl. m. Prahy do projektu zapojeno 16 škol.</p>	<p>regionální aktivity zajišťuje TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.</p>
<p>Program Ekoškola</p> <p>Celostátní program. Mezinárodní vzdělávací program, jehož hlavním cílem je, aby žáci snižovali ekologický dopad školy a svého jednání na životní prostředí a zlepšili prostředí ve škole a jejím okolí. V roce 2017 bylo zapojeno 36 základních a středních škol a 17 mateřských škol na území hl. m. Prahy.</p>	<p>regionální aktivity zajišťuje TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.</p>
<p>Program Les ve škole</p> <p>Celostátní program. Mezinárodní výukový program, ve kterém žáci poznávají přírodní prostředí, les – náš největší přírodní ekosystém, ve svém okolí. V roce 2017 bylo zapojeno 34 škol na území hl. m. Prahy.</p>	<p>regionální aktivity zajišťuje TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.</p>
<p>Program Učíme se venku</p> <p>Celostátní program, který podporuje učitele, aby svoji výuku v různých předmětech prováděli venku, v přírodě. V roce 2017 bylo zapojeno cca 50 pražských učitelů.</p>	<p>regionální aktivity zajišťuje TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.</p>
<p>Projekt M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy pro základní školy)</p> <p>Celostátní projekt s cílem vytvářet funkční systémy školního a mimoškolního EVVO, rozvíjet a podporovat regionální síť pedagogických pracovníků, škol a dalších organizací zabývajících se EVVO, podporovat proces vytváření a realizace školních programů EVVO a v posledních letech i podporovat pedagogické pracovníky při začleňování environmentální výchovy jako průřezového tématu do školních vzdělávacích programů. V Praze bylo do projektu M.R.K.E.V. přihlášeno 19 škol.</p>	<p>regionální aktivity zajišťuje Botič o.p.s., Praha</p>
<p>Projekt Mrkvička (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy pro mateřské školy)</p> <p>Dlouhodobý celostátní program, který realizuje SSE Pavučina od roku 2007 a do kterého je zapojeno přes 850 mateřských škol ze všech krajů ČR. Program poskytuje metodickou a informační podporu a umožňuje vzájemnou výměnu zkušeností mezi školami v oblasti EVVO. Služby poskytované zařízením zapojeným v síti zahrnují především pravidelné rozesílky metodických a informačních materiálů. Pedagogickým pracovníkům program Mrkvička poskytuje vzájemnou výměnu zkušeností a podporu prostřednictvím regionálních setkání, seminářů či stáží. V Praze bylo do projektu přihlášeno 44 mateřských škol.</p>	<p>regionální aktivity zajišťuje Botič o.p.s., Praha</p>
<p>Ekoporadnypraha.cz</p> <p>Projekt založený na spolupráci nejvýznamnějších ekoporaden v Praze běží od roku 2009, v roce 2017 byl zajištěn a podpořen v rámci grantů na podporu projektů ke zlepšení stavu životního prostředí hl. m. Prahy. Mezi ekoporadenské služby patří zejména přímé a systémové poradenství, poradenské akce, vzdělávací semináře, přednášky, osvětové akce a kampaně, vydávání publikací a letáků, ekoporadenské články k aktuálním a zajímavým tématům aj.</p>	<p>Jedná se o nezávislé sdružení 8 neziskových organizací poskytujících ekoporadenství v hl. m. Praze. Sdružení Ekoporadnypraha.cz funguje do roku 2012, činnost koordinuje Ekocentrum Koniklec, o.p.s.</p>
<p>Aktivity Klubu ekologické výchovy (KEV) v Praze</p> <p>Rozvoj komplexního pojetí ekologického vzdělávání a výchovy v kontextu podpory udržitelného rozvoje. V roce 2017 bylo zapojeno 20 škol jako kolektivních členů KEV na území hl. m. Prahy. Vybrané akce: 6. setkání koordinátorů environmentální výchovy, specializační studium koordinátorů ekologické výchovy s podporou e-learningu (8 účastníků z pražských škol), 1. celostátní setkání koordinátorů EV/VUR v ČR (se zástupci 7 pražských škol).</p>	<p>Klub ekologické výchovy</p>

Zdroj: Magistrát hl. m. Prahy

Seznam zkratek

AOPK ČR Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
BSK₅ biochemická spotřeba kyslíku pětidenní
CDV, v.v.i. Centrum dopravního výzkumu, veřejná výzkumná instituce
CENIA CENIA, česká informační agentura životního prostředí
CO oxid uhelnatý
CO₂ oxid uhličitý
ČGS Česká geologická služba
ČHMÚ Český hydrometeorologický ústav
ČOV čistírna odpadních vod
ČR Česká republika
ČSÚ Český statistický úřad
ČÚZK Český úřad zeměměřický a katastrální
DPP Dopravní podnik hl. m. Prahy, a.s.
EEA Evropská agentura pro životní prostředí (European Environment Agency)
ERÚ Energetický regulační úřad
ETM Evropský týden mobility
EV ekologická výchova
EVP ekologický výukový program
EVVO environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
HMP hlavní město Praha
CHKO chráněná krajinná oblast
CHSK_{Cr} chemická spotřeba kyslíku dichromanem draselným
IPPC integrovaná prevence a omezování znečištění (Integrated Pollution Prevention and Control)
IRZ Integrovaný registr znečišťování
LPIS veřejný registr půdy
M.R.K.E.V. metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MA21 místní Agenda 21
MČ městská část
MD ČR Ministerstvo dopravy ČR
MHMP Magistrát hlavního města Prahy
MZ Ministerstvo zdravotnictví ČR
MZe Ministerstvo zemědělství
MŽP Ministerstvo životního prostředí
N₂O oxid dusný
N-NH₄⁺ amoniakální dusík
N-NO₃⁻ dusičnanový dusík
NO_x oxidy dusíku
NP národní park
NPP národní přírodní památka
NPR národní přírodní rezervace
NRL Národní referenční laboratoř pro komunální hluk
NSZM ČR Národní síť Zdravých měst ČR
o.p.s. obecně prospěšná společnost
OCP odbor ochrany prostředí
OPŽP Operační program Životní prostředí
PAU polycyklické aromatické uhlovodíky
P_{celk.} celkový fosfor
PM suspendované částice
POH Plán odpadového hospodářství
PP přírodní památka

PPO protipovodňová ochrana
PR přírodní rezervace
REZZO registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší
RHMP Rada hlavního města Prahy
RN retenční nádrž
ŘSD Ředitelství silnic a dálnic ČR
SEV středisko ekologické výchovy
SHM strategické hlukové mapování
SO₂ oxid siřičitý
SZP společná zemědělská politika
SZÚ Státní zdravotní ústav
TSK Technická správa komunikací hl. m. Prahy, a.s.
TZL tuhé znečišťující látky
ÚHÚL Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
v.v.i. veřejná výzkumná instituce
VN vodní nádrž
VOC volatilní (těkavé) organické látky
VP výukový program
VÚKOZ, v.v.i. Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.
VUR vzdělávání pro udržitelný rozvoj
VÚV T.G.M. Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.
z.ú. zapsaný ústav
ZPS zóna placeného stání

HKK Královéhradecký kraj
JHC Jihočeský kraj
JHM Jihomoravský kraj
KVK Karlovarský kraj
LBK Liberecký kraj
MSK Moravskoslezský kraj
OLK Olomoucký kraj
PAK Pardubický kraj
PHA Hlavní město Praha
PLK Plzeňský kraj
STC Středočeský kraj
ULK Ústecký kraj
VYS Kraj Vysočina
ZLK Zlínský kraj

